

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

Vážení chovatelé, připravujeme tyto akce, avšak vzhledem k epidemiologické situaci nemůžeme zaručit jejich skutečné konání. Sledujte prosím naše webové stránky, kde najdete aktuální informace. Děkujeme za pochopení.

1. 10. Pá	NT plemenných beranů Opatov
7.-10. 10. Čt-Ne	Lysá nad Labem, výstava Náš chov 2021
7. 10. Čt	ENT plemenných beranů zwartbles, ENT kozlů plemene koza zakrslá (holandského typu), ENT plemenných beranů texel, NT plemenných beranů masných a kombinovaných plemen - Lysá nad Labem
8. 10. Pá	ENT plemenných beranů clun forest, předvádění plemen ovcí a koz, ocenění šampionů - Lysá nad Labem
9. 10. So	ENT plemenných beranů romanovské ovce, Národní šampionát romanovských ovcí - Lysá nad Labem
10. 10. Ne	Národní šampionát plemene anglonubijská koza včetně ENT kozlíků - Lysá nad Labem
16. 10. So	Ovčácký den Moravskoslezského krajského sdružení, NT plemenných beranů Vendryně, ENT oxford down,
16. 10. So	NT plemenných beranů Slušovice
16. 10. So	NT plemenných beranů Rýzmburk
22. 10. Pá	NT plemenných beranů a kozlů Úborsko, penzion u Jandů
23. 10. So	NT plemenných beranů Zlobice
23. 10. So	NT plemenných beranů Lhotka u Telče
29. 10. Pá	NT plemenných beranů romney Vrbětice; členská schůze klubu chovatelů ovcí romney
30. 10. So	Klasifikace plemenných beranů Horský statek Abertamy
3. 11. St	ENT plemenných beranů valašské ovce, NT plemenných beranů Bludovice u Nového Jičína
4. 11. Čt	NT plemenných beranů Nečtiny-Březín
5.-6. 11. Pá-So	23. Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, hotel Luna, Kouty
9. 11. Út	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Žilina u Nového Jičína
11. 11. Čt	NT Počátky, klasifikace ze stáje
13. 11. So	NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
20. 11. So	Zabijačka na Zlobici, vepřové hody, country hudba
4. 12. So	Advent na Zlobici

AKTUALITA

Nové elektronické čipy pro ovce a kozy v nabídce ČMSCH, a.s.

Od listopadu 2021 bude mít nově ČMSCH, a.s. v nabídce malé elektronické čipy s vizuálním popisem pro ovce a kozy. Uplatní se k použití pro vývoz, ale možno i ve vlastním chovu.

Velikost terčíku je 25 mm, hmotnost 3,9 g. Cena čipu včetně popisu je 25 Kč bez DPH.

OBSAH

Kontakty	2
Aktualita	
Aktualita	4
Úvodník	
Úvodník	3
Ze života Svazu	
Důležité upozornění	3
Nové šlechtitelské programy plemen ovcí a koz	3
Z domova	
Přechod na relativní PH	3
Jarní nákupní trh - Sedlčany	11
Elitní nákupní trh plemenných beranů a šampionát šedé ovce vřesové	11
V Bezděkově se velmi úspěšně představily nejen ovečky	13
Chovatelská výstava v Horšovském Týně	19
OVENÁLIE 2021	21
Střihání a „zdych“ ovcí v Nýdku	31
Výstava Země živitelka	33
NT Podvihov	40
Malý pozdrav z kozích trhů na Moravě	43
Náš Svaz na Národní výstavě hospodářských zvířat Brno 2021	44
Kozlíci zamířili do Náchoda	48
Vlk a chovatelé v roce 2021.	48
Jak je u nás	
Farma Medové údolí	52
Biofarma Dolíněk	54
Kluby SCHOK z.s.	
Klub chovatelů ovcí plemene texel	55
Ze světa	
Pastevečtí psi, ovce a ochrana predátorů	56
Pořád je co se učit	
Organizace a provádění genotypizace a parentity ovcí	57
Ošetřování travních porostů	60
TREWIT - výživa v souladu k přírodou	63
Ohrady, hrazení, ohradníky	
Chcete ovládat své elektrické ohradníky pro zvířata na dálku?	63
Ohradník na pletivu	65
Čtenáři nám píší	
Jehňátkoterapie	66
Tábory pro děti se zaměřením na chov ovcí	68
Dobrovolnický den v Dílně U Beránka	70
Úřední deska	
Zápis z jednání Předsednictva SCHOK z.s.	71
Připravované akce	
Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz	72
Společenská rubrika	
Vzpomínání na profesora Červeného	73
Vzpomínka na Ladislava Křištofa	74
Odešla ovčácká legenda	74
Pětasedmdesátiny pana Pavla Sokola	75
Životní jubileum Ing. Anny Sýkorové	75
Významné životní výročí Ing. Michala Kurky	75
Gratulujeme jubilantům	76
Akce POŠLI FOTKU	76

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
e-mail: info@schok.cz, www.schok.cz
IČO 63109859, DIČ CZ 63109859
Bankovní spojení: Sberbank 4100004058/6800

vedení plemenných knih ovcí

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
Hana Vystrčilová, tel.: 777 754 801
e-mail: pkovce@schok.cz

vedení plemenných knih koz

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko pod Medníkem
Šárka Kořínková, tel.: 777 754 813
e-mail: pkkoz@schok.cz

administrativa a dotace

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
Mgr. Šárka Dvořáková, tel.: 775 702 165
e-mail: dvorakova@schok.cz

Předsednictvo SCHOK z.s.**Předseda**

Ing. Vít Mareš, tel.: 777 754 800, e-mail: mares@schok.cz

1. místopředseda

Ing. Tomáš Klíma, tel.: 602 321 507,
e-mail: klima@schok.cz

2. místopředseda

Ing. Martin Hošek, Ph.D., tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@schok.cz

Ředitel

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821, e-mail: huml@schok.cz

Spolková rada SCHOK z.s.

Ing. Vít Mareš, Ing. Tomáš Klíma, Ing. Martin Hošek, Ph.D.

Středočeský kraj

Petr Kříž, tel.: 603 825 187, e-mail: ovce.pk@seznam.cz

Jihočeský kraj

Ing. Jan Vejčík, tel.: 721 100 001, e-mail: info@puvodnivalaska.cz

Plzeňský a Karlovarský kraj

Ing. Karel Krátký, tel.: 777 754 325, e-mail: kkratky@atlas.cz

Ústecký kraj

Jan Hála, tel.: 777 826 300, e-mail: janhala@seznam.cz

Liberecký kraj

Pavel Sokol, tel.: 603 276 692, e-mail: sokolsuffolk@seznam.cz

Královéhradecký kraj

Milan Domáň, tel.: 731 171 843, e-mail: doman.zernov@centrum.cz

Pardubický kraj

MVDr. Jiří Štros, tel.: 604 864 441,
e-mail: stros.holice@seznam.cz

Vysočina

Ing. Jaromír Dobrovolný, tel.: 732 281 077,
e-mail: jaromirdobrovolny@centrum.cz

Jihomoravský kraj

Ing. Vladislav Vitek, tel.: 777 247 137,
e-mail: oviservis@seznam.cz

Zlínský kraj

Pavel Slovák, tel.: 606 951 454, e-mail: slovak.pavel@volny.cz

Moravskoslezský kraj

Martin Carbol, tel.: 724 838 791, e-mail: 321.martin@seznam.cz

Předseda PKO

Ing. Martin Hošek, Ph.D. tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@schok.cz

Předseda PKK

Ing. Richard Konrád, tel.: 777 754 802,
e-mail: konrad@schok.cz

Revizní komise Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.**Předseda**

Ing. Petr Kotlaba, tel.: 731 159 641, e-mail: kotlaba@agrotrans.cz

Členové RK

Ing. Antonín Vejčík, CSc., tel.: 604 519 649,
e-mail: janavejcikova@seznam.cz

Ladislav Onderka, tel.: 777 754 816,
e-mail: onderka@seznam.cz

Igor Sikora, tel.: 604 249 232, e-mail: igor.sikora@centrum.cz

Eva Uxová, tel.: 603 468 254, e-mail: evaux@volny.cz

ZPRAVODAJ SVAZU CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ z.s.,**vydává:**

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., zapsán ve spolkovém registru Městského soudu v Praze, oddíl L, vložka 74909,

redakce: SCHOK z.s., Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice, www.schok.cz, e-mail: info@schok.cz,

evidováno u Ministerstva kultury ČR pod č. MK ČR E 12925

ISSN 1213-371X

Neprodejně! Zpravodaj je určen členům Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.,

roční členský příspěvek SCHOK z.s. je 450 Kč, příspěvky na rok 2021 můžete poukázat na účet Svazu u Sberbank 4100004058/6800

(variabilní symbol Vám bude přidělen po dohodě s redakcí – Mgr. Šárka Dvořáková)

nebo je zaplatit složenkou.

Redakce zpravodaje nezodpovídá za obsah inzerátů.

Redakční rada:

Ing. Vít Mareš, Prof. Ing. František Horák, CSc., Ing. Jiří Huml, Ing. Tomáš Klíma,
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Mgr. Iva Oukropcová – redaktor

Grafická úprava a tisk:

SET SERVIS centrum reklamy a tisku s.r.o., Helvíkovice 113, 564 01 Žamberk, e-mail: studio@setservis.cz, www.setservis.cz

Distribuce:

5P Agency, Pražákova 876/66, 639 00 Brno

Do tisku předáno 1. 10. 2021, náklad 1 200 ks

Uzávěrka příštího čísla: 19. 11. 2021

■ ÚVODNÍK

Poděkování. Jednoduché slovo vyjadřující úctu a respekt tomu nebo těm, komu je určeno. I když letošní rok je o něco málo lepší, pořád si v sobě nese epidemiologickou černou stopu. Její dopady jsou různé a byly popsány snad ve všech oborech lidské činnosti, zemědělství nevyjímaje. Ale tento obor je velmi specifický. Minimálně tím, že člověk je v každodenním styku s hospodářskými zvířaty. V našem případě s ovečkami a kozenkami. A nejsou to jen chovatelé, ale také naši šlechtitelé a mnoho dalších, kteří pomáhají na různých akcích, které se konají a propagují malé přežvýkavce. V důsledku jarních proticovidových opatření bylo mnoho akcí ještě zrušeno

nebo přeloženo na pozdější termíny. A najednou se začaly akce kumulovat do letních měsíců. Jak v regionech, tak i na celostátní úrovni. Pro většinu z nás je a bylo úžasné se zase mezi sebou vidět, podat si ruku, popovídat si. Ale aby tato setkání mohla vzniknout, bylo potřeba vynaložit mnoho úsilí – organizátorů, chovatelů a všech ostatních, kteří pomáhali. Jak tyto akce dopadly, to si přečtete na následujících stránkách našeho Zpravodaje a prohlédnete na mnoha fotografiích. A jsme u poděkování. Děkujeme všem, kteří se podíleli na přípravách a průběžích jednotlivých akcí po celé České republice.

DĚKUJEME.

Ing. Jiří Huml

■ DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Spolu se změnou sídla Svazu se změnila i **fakturační adresa**, která je identická se sídlem: **Chovatelů 500, 252 09 Hradištko**.

- Korespondence týkající se administrativy Svazu, ekonomiky a plemenných knih ovcí se zasílá na adresu: **Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice**
- Korespondence týkající se plemenných knih koz se zasílá na adresu: **Chovatelů 500, 252 09 Hradištko**

Žádáme všechny chovatele, aby při vyplňování a zaslání dokladů věnovali této skutečnosti pozornost.

Děkujeme.

■ NOVÉ ŠLECHTITELSKÉ PROGRAMY PLEMEN OVCÍ A KOZ

Vážení čtenáři, navazují na článek Ing. Hoška z minulého čísla Zpravodaje, kde vás informuje o zpracování nových šlechtitelských programů pro plemena ovcí a koz a jejich předání na MZE ČR ke schválení.

S potěšením mohu oznámit, že dne 7. 5. 2021 MZe rozhodlo o schválení změn ve šlechtitelských programech ovcí (34 plemen) a šlechtitelských programech koz (10 plemen). Dále schválilo nové Řády plemenných knih ovcí a koz a Jednací řády pro chovatele zabývající se šlechtěním ovcí a koz.

Všechny tyto materiály najdete na svazovém webu.

<https://www.schok.cz/o-nas/rada-plemennych-knih-ovci>

<https://www.schok.cz/o-nas/rada-plemennych-knih-koz>

Ing. Richard Konrád,
vedoucí úseku šlechtění SCHOK z.s.

■ PŘECHOD NA RELATIVNÍ PH

Vážení chovatelé,

od letošního podzimu jsme přešli k hodnocení plemenných ovcí podle Relativních plemenných hodnot. Toto hodnocení Vám přinese lepší přehled jednotlivých hodnocených vlastností i celkové relativní plemenné hodnoty, protože všechny uváděné výsledky jsou převedeny na relativní čísla a Vy můžete ihned vidět odchylku od průměru dané vlastnosti, který má hodnotu 100. Dalším zlepšením je porovnávání jednotlivých hodnocených vlastností na stanovený referenční průměr (dosud se průměr stanovoval při každém výpočtu znovu). Toto opatření povede k menším posunům plemenných hodnot mezi jednotlivými přepočty.

V přehledech, které jsme pro Vás připravili, najdete nejlepší zvířata a jehňata jednotlivých plemen, u kterých se počítají plemenné hodnoty podle hodnoty selekčního indexu – Celkové plemenné hodnoty. Pro porovnání uvádíme u jednotlivých zvířat zpracované Relativní plemenné hodnoty, a to jak celkové, včetně pořadí v rámci skupin u jednotlivých plemen a přidělených tříd, tak i dílčí plemenné hodnoty všech posuzovaných užitkových vlastností.

Uvedené hodnoty jsou zpracované z dat, která jsme měli k dispozici koncem července 2021. Od srpna 2021 budeme publikovat jen Relativní plemenné hodnoty.

Uvedení porovnání u všech zvířat podle jednotlivých stád v kontrole užitkovosti najdete na našich stránkách v sekci plemenných hodnot ovcí.

Zajímavé je, že chovatelé valašské ovce od roku 2018, kdy se stanovování Relativních plemenných hodnot začalo, nezjistili, že pro jejich plemeno tyto hodnoty nebyly stanoveny. Proto je nenajdete v tomto řebříčku, ale již je najdete ve výpočtu, který byl zpracován z dat koncem srpna 2021.

Ing. Vít Mareš

JARNÍ NÁKUPNÍ TRH NA PLEMENNÉ BERANY A KOZLY - SEDLČANY

Dne 12. 6. 2021 byl v chovatelském areálu ZO ČSCH v Sedlčanech po roční pauze způsobené pandemií Covid 19 uspořádán tradiční jarní nákupní trh plemenných beranů a kozlů v rámci „Dne chovu ovcí a koz ve Středočeském kraji“. Chovatelský den začal členským shromážděním chovatelů Středočeského kraje, kterého se zúčastnilo 31 členů sdružení. Po projednání všech bodů programu členského shromáždění den pokračoval vlastními bonitacemi kozlů a beranů. Hodnocením zvířat byl pověřen Ing. Richard Konrád.

Jako první byli hodnoceni kozlové. Bylo přihlášeno pět kozlů plemene koza anglonubijská. Dva kozlové na bonitaci nepřijeli, oklasifikováni byli tak kozlové tři (2× EA, 1× EB). Všichni vynikali pěkným rámcem i odpovídajícím osvalením. Jedinou vadou u všech tří byl x-postoj zadních končetin.

Poté byli hodnoceni berani ve všeobecném trhu, kam bylo přihlášeno 19 beranů těchto plemen: SF 9 ks, T 2 ks, KA 6 ks, VF 2 ks. Berani byli oklasifikováni v těchto výsledných třídách: 4× ER, 9× EA, 1× EB, 2× IA, jeden beran byl odročen pro nízkou hmotnost, dva berani nebyli předvedeni.

Vrcholem dne byl elitní nákupní trh beranů ovcí vřesových (zpracován v článku pana Vancla).

Kolekce beranů ovce kamerunské Petra Kříže

Celý chovatelský den se velmi vydařil, bylo velmi pěkné počasí, čemuž odpovídala i návštěva chovatelů. Přímou na aukci byli prodáni nejkvalitnější berani. Je vidět, že o kvalitní plemenné berany je stále velký zájem, a to i v době covidové. Výborné bylo také občerstvení, které připravili chovatelé ze ZO ČSCH Sedlčany.

Za celý chovatelský den patří organizátorům a i chovatelům velké poděkování.

Ing. Richard Konrád
foto: Dominik Hošna

ELITNÍ NÁKUPNÍ TRH PLEMENNÝCH BERANŮ A ŠAMPIONÁT ŠEDÉ OVCE VŘESOVÉ

Sedlčany 12. 6. 2021

Již několik let je součástí programu Krajského Středočeského sdružení, které se pravidelně koná na přelomu května a června v sedlčanském chovatelském areálu ve Zberazské ulici, i elitní nákupní trh beranů šedé ovce vřesové. Letos využil klub chovatelů šedých vřesovek nabídku pořadatelů a do programu zařadil i přehlídku beranů starších ročníků a chovných bahnic s jehňaty. Pod názvem Šampionát plemene šedá ovce vřesová tak vznikla divácky poutavá a pro chovatele vřesovek významná přehlídka ilustrující současný stav populace tohoto plemene ve českých chovech.

Do katalogu elitního nákupního trhu bylo zapsáno celkem dvacet osm beranů ročníku 2020 z osmi chovů. Bonitováno bylo nakonec dvacet tři zvířat linií Varadero, Veron, Vermouth, Vesmír, Virtual, Vajta, Vrut a Vřes. Většina předvedených vřesováků byla hodnotiteli Ing. Richardem Konrádem a Ing. Ladislavem Strnadem zařazena do výsledných elitních tříd (9 beranů ER, 7 EA, 5 EB). Jeden beran byl klasifikován ve třídě IA a jeden beran byl vyřazen pro velmi měkké spěnky. Obecně vysoká kvalita beranů ztížila komisi pro výběr Šampionů trhu, ve které se k páňům Konrádovi a Strnadovi přidal Ing. Tomáš Klíma, první místopředseda Svazu chovatelů ovcí a koz, určení těch prvních tří nejlepších. V předváděcí zůstalo po bonitaci původně sedm špičkových zvířat,

Beran Roger linie Varadero oceněný titulem Pan beran roku 2021 (Farma Mirin).

Poháry pro Šampiony ENT, Nejkrásnější kolekci a Pana Berana roku 2021 čekají na své nové majitele.

z nichž komise vybrala nakonec takto - druhým vícešampionem trhu se stal Vesmír chovatele Karla Suchopára z hospodářství Sedlečko mansion consulting & Partners s.r.o. z Neustupova, prvním vícešampionem Vřes z chovu paní Heleny Písaříkové a pana Radka Říhy. Jako nejlepšího berana letošního ENT vybrala komise berana linie Vojta Ing. Jaroslava Adama z Miličína. Spolu s poháry za umístění předal vítězům předseda klubu Filip F. Vancl spolu se zástupkyněmi sponzora trhu, firmou AWD, věcný dar pro berana šampiona - pytel krmných granulí.

Program dne dále pokračoval komentovanou prohlídkou zvířat vystavených v rámci přehlídky starších plemenných beranů a kolekcí bahnic s jehňaty. Návštěvníci přehlídky si mohli vyslechnout zajímavosti z chovu vřesovek od samotných vystavujících chovatelů a obdivovat nádherná zvířata, která zde byla představena. Zároveň s prohlídkou byly vystavené vřesovky diváckou porotou hodnoceny ve dvou kategoriích - Nejkrásnější kolekce, pro vystavené bahnice s jehňaty, a Pan Beran roku 2021 pro starší berany zařazené do chovů.

Divákům se nejvíce líbil beran Roger linie Varadero narozený v roce 2013 z hospodářství Farma Mirin chovatelů Ing. Ingrid Štěpánové a Ing. Jaromíra Vlčka z Bouzova - Podolí, čestná uznání pak získal Vřes paní Písaříkové a pana Říhy z Nýřan a sedlečský Vesmír, který byl i součástí divácky vyhodnocené Nejkrásnější kolekce vřesovek.

V rámci své členské schůze vyjádřil klub ocenění Poděkováním za zásluhy o chov šedých ovcí vřesových panu Ing. Václavu Pařízkovi, zakladateli českého chovu vřesovek a dlouholetému předsedovi klubu, dále pak nestorovi chovu Ing. Jaroslavu Adamovi a také všem šlechtitelům a hodnotitelům SCHOK. Členská schůze přijala do řad klubu chovatelů šedé ovce vřesové nové členy pana Radka Říhu a Jitku a Michala Berkovi. Mimo to projednávala další záležitosti spojené s chovatelskými cíli jednotlivých členů klubu, propagaci plemene a naplánovala některé klubové akce. Jednou z nich je i uspořádání dalšího ročníku Šampionátu plemene šedá ovce vřesová v roce 2022.

Chtěl bych poděkovat pořadatelské službě a jmenovitě panu Pavlu Bláhovi za obětavost při přípravě zázemí akce a občerstvení, Dominiku Hošnovi za fotodokumentaci ze šampionátu i trhu, pánům Klímovi, Konrádovi a Strnadovi za bezvadnou

Šampioni ENT beranů šedé ovce vřesové: (zleva) Beran linie Vesmír Karla Suchopára - Druhý vícešampion, beran linie Vojta Jaroslava Adama - Šampion trhu a beran linie Vřes chovatele Radka Říhy - První vícešampion. Sedlčany 12. 6. 2021.

Předvedení nejlepších beranů ENT pro výběr Šampionů trhu. Zleva: beran chovatele Miroslava Vaňka (Varadero), Filipa F. Vancla (Vermouth), Karla Suchopára (Vesmír), Lukáše Kovárny (Virtual), Heleny Písaříkové a Radka Říhy (Vřes, 2x) a Ing. Jaroslava Adama (Vojta).

Prezentace Farmy Mirin z Bouzova - Podolí.

Ing. Richard Konrád a Ing. Ladislav Strnad při hodnocení beranů v rámci ENT. Beran linie Virtual chovatele Lukáše Kovárny.

Ocenění Nejkrásnější kolekce vřesovek získalo od divácké poroty hospodářství Sedlečko mansion consulting & Partners s.r.o., chovatele Karla Suchopára z Neustupova.

práci při hodnocení, všem, co se ujali hodnocení v kategoriích Pan beran a Nejkrásnější kolekce vřesovek a samozřejmě všem chovatelům, kteří vážili cestu, aby předvedli výsledky své práce veřejnosti.

Filip Faun Vancl,
předseda klubu chovatelů šedé ovce vřesové
při SCHOK z.s.

foto: Dominik Hošna

Doprovodná grafika šampionátu z dílny klubu.

■ V BEZDĚKOVĚ SE VELMI ÚSPĚŠNĚ PŘEDSTAVILY NEJEN OVEČKY...

V malebném kraji Hornomoravského úvalu po levém břehu řeky Moravy, v okolí města Úsova se na mírných pahorcích vlní lesy střídavě s loukami a kamenitými políčky. Sluncem zalitý kraj Úsovské hornatiny až do pozdního podzimu dává velikou šanci ovocnářům, kteří zde na velkých plochách osazují sady různými druhy jabloní. Avšak v jedné malé vesničce, Bezděkově, ukrytém v údolí mezi Policí a Janoslavicemi, se mladý hospodář Lukáš Drlík rozhodl pro historickou změnu a před šesti lety vysadil na svých polích tisíce sazenic levandulí. K likvidaci trávy mezi dlouhými řádky sazenic neměl ani lidské pomocníky, ani stroje. Proto si pořídil stádo „živých sekaček“ - tedy oveček, které nejen že splnily očekávaný úkol, ale nadmíru se jim tu tak daří, že se jim ani nechce vracet do svého ovčince ve velkém areálu statku. Stejně tak spokojeně a zdravě se chovají ovečky i u dalšího chovatele v sousední obci, u MUDr. Antonína Kutálka, který je členem Svazu ovcí a koz z.s. Slovo dalo slovo a do areálu Bezděkovského levandulového statku se přijeli podívat zástupci vedení **SCHOKu** včetně Ing. Jiřího Humla,

Stříž elektrickým strojkem v podání Jany Šínové

Ing. Víta Mareše a Vladimíry Křenkové, aby posoudili nádhernou, a dnes můžeme napsat i velmi úspěšnou, myšlenku. Ta se stala **17. 7. 2021** skutečností. **V Bezděkově se premiérově konal OVČÁCKÝ DEN Olomouckého kraje!** Spoluorganizátorem se vedle SCHOKu stala i Asociace soukromého zemědělství ČR, kterou na místě zastupoval „Sedlák z Hané“ – Roman Koutek, dále město Úsov a Levandulový statek. Hlavními partnery byl Olomoucký kraj, Sdružení cestovního ruchu, Jeseníky – originální produkt a Haná – originální produkt.

V období mírně se rozvolňujícího omezení covidové pandemie byla akce velmi úspěšná, programově, organizačně i návštěvností, se spokojeností více jak dvou tisíc návštěvníků... Scénář programu, připravený moderátorem Jindřichem Solovským, byl sledován diváky s velkým zaujetím až do konce a hudebně doplňován country skupinou a cimbálovými muzikami Potasz a místní CM ze Zábřeha.

Hlavními aktérkami celého dne byly pochopitelně ovečky různých plemen umístěné v ohradách, u nichž Ing. Vít Mareš davům diváků trpělivě komentoval nejen všechny zajímavosti z chovu a užitečnosti oveček, ale i prakticky předváděné stříhání ovčí profesionální stříhačkou.

Podobně velmi aktivně do programu přispěla i paní Vladka Křenková, která se svým manželem zorganizovala mnoho žen, jež ve svých stáncích nejenže ukazovaly a prodávaly své výrobky z ovčí vlny, ale prakticky předváděly zpracování vlny na kolovrátcích. Tytéž ženy se pak pod jejím vedením proměňovaly, téměř profesionálně, na podiu při „módní přehlídce“ s předváděním svých výrobků z ovčí vlny. Manželé Křenkovi také zorganizovali „aukci vlny“, o níž byl taktéž velký zájem, a dále velmi sportovně povzbuzované závodní „Vlnohrátky“! Rodiny s dětmi si velmi pochvalovaly hojně navštívenou „Poznávací stezku pro děti“, kterou připravil MUDr. Kutálek, i možnost dětí povozit se na ponících, které zajistil Lukáš Drlík, nebo vyzkoušet si „Dílničku pro šikovné ručičky“ v režii manželů Kuchaříkových. Velkým zpestřením programu byla „Ukázka práce ovčáckého psa“ profesionálně vedená a komentovaná Michalem Hrdličkou, který měl i stánek různých druhů ovčích sýrů. Atmosféra sportovních utkání provázela soutěž deseti dobrovolníků o „nejrychleji sněženou porci halušek“. Program vyvrcholil vyhlášením „Šampiona výstavy“, kterým

se stal zdatný a všemi obdivovaný vřesový beran z farmy Mirin. Absolutní tajenkou pro všechny přítomné byl veřejně připravovaný „Ovčácký kotlík“, jehož obsah byl tak chutný, že za půl hodiny už nezbyla ani jedna porce. Ti, co nechutnali tuto ovčáckou specialitu, však byli uspokojeni ve velkém občerstvovacím cateringu, který zajistil Lukáš Drlík.

Za velmi úspěšně připravený a uskutečněný Ovčácký den patří pochvala celému týmu organizátorů, které vedl Ing. Jiří Huml. Při rozloučení všech bylo vysloveno přání setkání se v Bezděkově na Ovčáckém dni i v příštím roce. To bude opět přivezen i maskot – „ovečka Béeédříška“, která i letos jistila celý program z pódia.

Mgr. Jindřich Solovský
foto: Petr Knižátko

Ing. Huml předává cenu za účast v haluškové soutěži

Vlněná módní přehlídka

Vlněná kolekce z dílny Katky Vadrázkové

Moderátoři Mgr. Solovský a Barbora Niedobová

Vlněná burza

■ CHOVATELSKÁ VÝSTAVA V HORŠOVSKÉM TÝNĚ

V letošním roce se konala v Horšovském Týně u příležitosti Anenské pouti dnes již tradiční chovatelská výstava drobného zvířectva. Jednalo se o 26. ročník. V rámci této akce ve spolupráci s místní organizací ČSCH v Horšovském Týně proběhl letos 15. ročník krajské výstavy ovcí a koz Plzeňského kraje, který připravuje krajská organizace SCHOK jako Chovatelský den ovcí a koz. V minulém roce se výstava ovcí a koz kvůli koronaviru na úrovni našeho kraje nekonala. Prostory pro konání výstavy byly v tomto roce částečně omezené díky rekonstrukci komunikací v Horšovském Týně včetně mostu přes řeku Radbuzu.

Vlastní výstava prezentovala 7 plemen ovcí a 4 plemena koz. Nejlepší kolekci výstavy byla vyhlášena kolekce romanovských ovcí od chovatele pana Jiřího Denka z Běhařova. Na těchto ovečkách je patrná mimořádná péče jejich majitele, kterou jim po všech stránkách věnuje, aby i toto plemeno přineslo ekonomický efekt při prodeji jatečných jehňat. Pan Denk obdržel za romanovského berana i cenu šampion výstavy. Odměněná byla i kolekce ovcí oxford down chovatele pana Antonína Spěváka z Janovic nad Úhlavou a beran charollais pana Jiřího Kaisera

z Pelechů u Domažlic. Mimořádné uznání patří chovatelce paní Marii Králíkové z Kramolína za vystavenou kolekci anglonubijských koz včetně kozla tohoto plemena.

V rámci chovatelského dne předváděla ukázkou spřádání vlny a jejího dalšího zpracování paní Ing. Zemanová, která patří již ke koloritu výstavy a zájemcům trpělivě předává své dlouhodobé zkušenosti v tomto oboru. V letošním roce je nutné též zdůraznit mimořádné zkvalitnění prezentace výrobků z kozího mléka paní Boženy Benešové, která nabízela k ochutnání několik druhů sýrů, vynikající brynzů a špičkové brynzové halušky prakticky po celý chovatelský den. Prezentaci kozích sýrů ze své farmy zde nabídl též pan Vladimír Čihánek ze Spůle u Klatov. Nelze opomenout tradiční kotlík manželů Roskovcových, který patří již řadu let k dobré propagaci specialit z jehněčího masa. Někteří návštěvníci přiznávají, že ochutnávka kotlíku je jejich hlavní motivací návštěvy výstavy.

Závěrem bych chtěl touto cestou poděkovat všem, kteří přispěli svou účastí, pracovním zapojením, kvalitní prezentací svých výrobků a dovedností ke zdárnému průběhu výstavy a chovatelského dne. Tím vlastně přispěli k další propagaci chovu ovcí a koz mezi širokou veřejností.

text a foto: Ing. Karel Krátký,
předseda krajského sdružení

Kolektiv SCHOK podílející se na výstavě

Nejlepší kolekce výstavy

Šampion koz

Anglonubijské kozy

Beran charollais

Ovce oxford down

Paní Zemanová

OVENÁLIE 2021

V sobotu 14. srpna 2021 po dlouhé době ožil přírodní areál Zlobice akcí pro chovatele a přátele malých přežvýkavců. Ovenálie 2021 – svátek ovcí a koz – se představily jako již plnoleté. Konal se 18. ročník. Spolu s Ovenáliemi se konal 22. ročník celostátní výstavy ovcí a koz.

Tradičně se na programu podílel Klub zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů spolu se svou Béeédříškou. Členky klubu zaujaly návštěvníky nejen svou zručností a výrobky, ale také neokoukanou módní přehlídkou, na které prezentovaly své oděvy a oděvní doplňky. Kolorit a pohodu doplnili řemeslníci a výrobci ovčích a kozích sýrů. K poslechu, ale i k tanci (pro ty odvážné), zahráli Omičtí bardí a Vocal Band. S nebývalým zájmem, zejména mezi dětmi, se setkal Vidlácký víceboj. Celkem soutěžilo 22 dětí a tatínků. Samozřejmě že ve svých kategoriích. Kategorie KADET a OPEN ovládli tatínek a syn – Martin a František Nehybovi. Nesmíme také opomenout oblíbenou soutěž jedlíků brynzových halušek, kterou vyhrál český šampion Jarda Němec. Pro všechny bylo připraveno dostatek občerstvení. Návštěvníci si mohli vybrat z 11 jídel včetně ovčáckého kotlíku, který uvařil mistr Macků.

Na závěr si dovoluujeme poděkovat našim partnerům, s jejichž podporou Ovenálie a národní výstavu ovcí a koz připravujeme: Ministerstvu zemědělství České republiky, obci Malhostovice a akciové společnosti DVEKO.

Ing. Jiří Huml
foto: Ing. Jiří Huml, Mgr. Iva Oukropcová

Účastníci vidláckého víceboje – kategorie děti

Areál Zlobice

Omičtí bardí

Ukázka stříže elektrickým strojkem

Kolovrátek na Ovenáliích nikdy nechybí

Stříž ručními nůžkami u Gorolů

Koliba v obležení - dobrou chuť :)

Vídlácký víceboj - kategorie tátové

Svezení dětí - oblíbené místo

Keramika - tradičně krásná i funkční

Dřevoteka k vašim službám

Stánek s vlnou a bylinkami od Pařilů

Občerstvení z pštrosí farmy

Výstava a hodnocení

V sobotu 14. srpna se konal již 18. ročník Ověnělí na Zlobici. Každoročně je součástí těchto ovčáckých slavností celostátní výstava ovcí a koz. Do jisté míry byl počet zvířat nepřímo ovlivněn dozvuky pandemie, avšak to neubralo na pestrosti plemen a návštěvnosti výstavy. Jak už to tak bývá, bylo povinností určit majitele pohárů za nejlepší zvířata. Této povinnosti se ujal druhý místopředseda Svazu chovatelů ovcí a koz Ing. Martin Hošek, Ph.D. a šlechtitelé Svazu Ing. Ladislav Strnad a Ing. Tomáš Janoš. Trojčlenná komise měla za úkol určit tři nejlepší kolekce ovcí, šampionku masných ovcí, šampionku ostatních plemen, šampiona masných plemen, šampiona ostatních plemen, šampiona kozla, nejlepší kolekci koz a vítěze výstavy. Stejně jako loni si odnesla pohár kolegyně Daniela Dziková, ale tentokrát za celkového vítěze výstavy, kterým byl beran linie Omar (oxford down) s ušním číslem 81141 081. Jako šampion masných plemen byl vybrán beran plemene suffolk 94171 052 z chovu pana Draštíka. V rámci ostatních plemen získal titul šampiona beran plemene romney s ušním číslem 49982 062 z firmy Sušárna Pohořelice. Za šampionku masných plemen byla vybrána bahnice plemene suffolk 10304 981 z farmy pana Carbola. Mezi bahniciemi ostatních plemen byla komisí jednohlasně vybrána bahnice 07367 962 z chovu pana Ing. Vítka, kde se jednalo o plemeno merinolandschaf. Farma

Šampion ostatních plemen – beran romney ze Sušárny Pohořelice

Nejlepší kolekce ovcí – původní valašky ze Stránského z.s.

Oveko a.s. si odnesla pohár za šampiona kozla plemene burská koza. Nejlepší kolekci koz přivezla paní Sedláková, kde se jednalo o plemeno kozy bílé krátkosrsté. Poslední kategorií, ve které se rozdávaly poháry, byly nejlepší kolekce ovcí. Úkol to byl nelehký, avšak po krátké debatě byla za nejlepší kolekci ovcí zvolena skupina zvířat plemene původní valaška z chovu farmy Stránské z.s. Na druhém místě se umístilo plemeno zwartbles z chovu pana Ing. Hoška a na třetím místě skončilo plemeno suffolk z chovu Oveko a.s. Oceněným tímto ještě jednou gratulujeme.

Spolu s celostátní výstavou ovcí a koz proběhl také nákupní trh beranů a kozlů. Katalog čítal na 27 beranů. K hodnocení byli připraveni samci plemen suffolk, romney, merinolandschaf, valaška původní, romanovská ovce. Celkem bylo zdárně ohodnoceno 25 beranů, jeden beran byl vyřazen a jeden nepředveden. Dva kozlíky plemene anglonubijské kozy přivezla paní Pokorná. Oba kozlíci získali plný počet bodů za zevnějšek. Členové hodnotící komise byli totožní jako v případě výběru nejlepších zvířat výstavy.

Závěrem bychom rádi poděkovali všem chovatelům, kteří vážili cestu, aby předvedli svá zvířata.

Ing. Tomáš Janoš

Šampion kozel - burský kozel z Dveka a.s.

Vítěz výstavy - beran oxford down Daniely Dzikové

Šampionka ostatních plemen - bahnice merinolandschaf ing. Vítka

Šampionka masných plemen - bahnice suffolk pana Carbola

Šampion masných plemen - beran suffolk pana Draštíka

Módní přehlídka

Vladka Křenková komentuje módní přehlídku výrobků z vlny a jiných přírodních materiálů

Tkaná šála východofríské ovce, autor Jana Suchá, předvádí Eva Rybářová

I muži umí nosit vlnu - tkaná šála z dílny Jiřiny Pařilové

Háčkovaný Apolenin šátek inspirován pohádkou z dílny Vladky Křenkové

Háčkované pončo z vlastního chovu ovcí merinolandschaf, Jiřina Pařilová

Eva a Daniela Rybářovy předvádí nákrčník z vlny romney a svetr

Bača v kožuchu aneb Roman Křenek ve vestě ze tří beraních kožešin z plemene valaška

Vesta řezníka Bohouška, autor Jana Suchá, předvádí Roman Křenek.

Velmi pestrá a zajímavá nabídka tkaných koberců Ivany Lefnerové

Tkaná vesta Svatojárn – autor Jana Suchá

Daniela Rybářová také z mladé nastupující generace předvádí pletenou šálu barvenou černým bezem

Mladá generace zpracovatelek vlny nastupuje v podání Adélky Pařilové – šátek pletený

Háčkované pončo, autor Vladka Křenková, předvádí Jana Suchá

Vlasta Pulcová a její šperky

Tkané koberce Lenky Bartošové

Mohérová královna Hana Plšková předvádí své bolero

Stánek Evy Rybářové

Stánek s plstěným zbožím Vlad'ky Křenkové

Maskot SCHOK Béeédříška na celou akci dohlížela

foto: Kateřina Vodrážková

VÝSTAVA ZEMĚ ŽIVITELKA

Hodnocené kolekce ovcí a koz

Po vynechaném loňském roce se letos uskutečnil již 47. ročník největší agro výstavy Země živelka ve dnech 26. 8. 2021–31. 8. 2021. Letošní ročník byl i nadále velice ovlivněn epidemickou situací v ČR. Přestože přípravy probíhaly od února a vše se plánovalo, vždy to bylo s otazníkem. Tyto vznášející se otazníky byly patrné po celou dobu příprav. A to se vše projevilo v náročnosti. Musím uznat, že letošní ročník byl opravdu na realizaci jeden z nejnáročnějších.

Samozřejmostí byla i výstava ovcí a koz pořádaná SCHOK z.s. Ovcáctví dostalo zajímavý prostor na svou prezentaci a zároveň bylo marketingově podporováno ze strany pořadatele, Výstavištěm České Budějovice.

Letošní ročník byl zajímavý svojí expozicí. Bylo osloveno více vystavovatelů ovcí a koz a tudíž se podařilo zajistit větší počet kotců pro tato hospodářská zvířata. Celkem mohli návštěvníci obdivovat 41 zvířat, což je nejvíce za celou historii Výstavy. Expozice byla tvořena 18 plemeny ovcí a 5 plemeny koz, celkem vystaveno 80 ks zvířat. Většina chovatelů dovezla na výstavu kolekce dospělých ovcí a plemenného berana, což určitě bylo pro návštěvníky lákavé. Zastoupena byla většina významných plemen chovaných v ČR, jako například suffolk, texel, charollais, zwartbles, šumavka, valaška apod., ale i málo početná a zajímavá plemena jako například ouessantské a shetlandské ovce. Zástupcem koz byla bílá koza krátkosrstá, hnědá koza krátkosrstá, anglonubijská koza, burská koza a zajímavé plemeno holandská zakrslá koza.

V rámci expozice výstavy byly hodnoceny kolekce ovcí a koz. V kategorii kolekce masná plemena v tomto pořadí: 1. místo: plemeno charollais od p. Beránka, 2. místo: plemeno texel od p. Strnada a 3. místo: plemeno německá černo-
hlavá od ŠS Písek. V kategorii ostatní plemena 1. místo: plemeno ovce vřesová od p. Hlouška, 2. místo: plemeno šumavka od p. J. Vejčíka a 3. místo: plemeno ouessantská ovce od p. Prýmase. V kategorii kolekce koz obsadila 1. místo koza bílá krátkosrstá od firmy Aslenit, 2. místo: plemeno burská koza z Farmy Janovka a 3. místo: koza holandská zakrslá od p. Loutchanové. Šampionem výstavy byl vyhlášen beran plemene zwartbles od p. M. Strejčkové a nejlepší ovcí bahnice plemene romanovská od p. Denka. Nejlepším kozlem byl vyhlášen kozel plemene hnědá krátkosrstá od p. Kučery.

Každý den byla připravena pro návštěvníky komentovaná přehlídka zástupců plemen na předvadišti. Neděle se nesla ve znamení „Ovcácký den“. Od rána se na předvadišti konala bonitace plemenných beranů a kozlů. Následoval Šampionát beranů plemene zwartbles. Tato přehlídka byla velice zajímavá a letos opět zastoupená chovateli tohoto plemene. Odpoledne dostaly prostor jednotlivé dílčí ukázky pro návštěvníky, a to stříhání ovcí a dojení koz. Uvnitř pavilonu si návštěvníci mohli prohlédnout zpracování vlny na kolovratu a výrobky z vlny. Novinkou byla kuchařská show, kde kuchař upravoval jehněčí maso a ukázal tak mnoho možností, jak tento druh masa vařit. Nakonec se ukázalo, že tato volba byla velkým lákadlem pro diváky. Nutno podotknout, že kuchař Petr Glaser byl famózní. Během dne uvařil šest druhů výborných jídel, která byla vcelku rychlá a jednoduchá, a přesto výtečná. Návštěvníci následně mohli naservírovaná jídla ochutnat a mnoho z nich si určitě

Kuchařská show s Petrem Glaserem

Komentovaná přehlídka zástupců plemen

odneslo motivaci pro vaření z jehněčího masa. Tuto akci jsme ještě doplnili ukázkou rozporcování jatečního trupu jehněte. Výborně se toho zhostil pozvaný host – profesionální řezník Jan Hamersmied.

Samozřejmostí bylo poskytování informací ohledně chovu ovcí a koz na info stánku v rámci expozice.

Tímto mi dovoluji, abych velice poděkoval všem lidem, kteří se podíleli na přípravě a realizaci výstavy. Ve svém volném čase odvedli na výstavě Země živitelka velký kus práce a bez těchto lidí by výstava neproběhla tak hladce a úspěšně. Dále bych chtěl poděkovat všem chovatelům, kteří dovezli své ovce a kozy. Velice si toho vážím a pevně věřím, že spolupráce bude tímto způsobem fungovat i v následujících letech.

text a foto: Ing. Jan Vejčík

Celkový pohled na vystavené kolekce

Ovčácký den a nákupní trh

V neděli 29. 8. 2021 proběhl na Výstavišti v Českých Budějovicích velice pestrý ovčácký den. Sešla se zde nejen celá řada chovatelů, ale velký zájem byl zaznamenán i u ostatních návštěvníků Země živitelky 2021. Ovčácký den byl zahájen nákupním trhem, kterého se zúčastnilo i při nepříznivém počasí 20 beranů. Hlavním hodnotitelem byl Ing. Antonín Vejčík, CSc., dále byli přítomni u hodnocení šlechtitelé Ing. Ladislav Strnad a Ing. Milan Pokorný. Jako první byli předvedeni 2 berani plemene valašská ovce a 5 beranů šumavské ovce od chovatele Ing. Jana Vejčíka. Poté následovali 4 berani ze Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity plemene šumavská ovce a 2 berani plemene německá černohlavá ovce ze Střední zemědělské

Zuby dobrý!

školy v Písku. Nakonec byli ohodnoceni dva ouessantští beranci od pana Miloslava Prýmase a 7 beranů plemene východofráská ovce od pana Petra Rákosníka. I přes ztížené hodnotící podmínky byla udělena 14 beranům výsledná třída ER.

Poté byl na programu národní šampionát plemene zwartbles, kterého se zúčastnilo 6 beranů z celé republiky. Celou tuto akci uváděl Ing. Martin Hošek, Ph.D. a hodnocení zúčastněných beranů prováděli Ing. Vít Mareš, Ing. Karel Krátký a Ing. Antonín Vejčík, CSc. Dále se pokračovalo ukázkami stříhání ovcí. Byla předvedena německá technika stříhání (neboli stříž na lavici), kterou předváděl pan Jiří Marek, který mimo jiné používal aku stříhací strojek, a australský styl stříhání (na zemi), který předváděl pan Eda Mlynarčík. Během celého dne bylo na ukázkou ostříháno celkem 8 kusů ovcí. Následovala ukáзка dojení koz, které předváděla chovatelka paní Denisa Kučerová a také nesmělo chybět předvedení několika plemenných beranů a kozlů různých užitkových typů, které bylo doplněno odborným výkladem. Všechny tyto akce doslova zaplnily celou tribunu a těšily se velkému zájmu a úspěchu. Divácký zážitek byl umocněn nově nainstalovaným led panelem u předváděcího stánku, který umožnil sledovat divákům z tribuny detaily všech předváděných úkonů, ať se jednalo o stříhání, dojení, tak také detaily plemenných znaků jednotlivých plemen ovcí a koz.

Po celou dobu těchto přehlídek probíhala ve vnitřních prostorách kuchařská show, která začínala ukázkou správného rozbíjení jehněčího trupu na jednotlivé partie. Poté přišel na řadu šéfkuchař Petr Glaser ze známého Poetic Cocktail Baru Žlutá Ponorka v Českých Budějovicích, který představoval nejrůznější způsoby úpravy jehněčího masa včetně zvolení správné přílohy a ingrediencí právě k tomuto typu masa (např. hamburger z jehněčího masa, karpáčo z jehněčí svíčkové aj.). Všichni návštěvníci, kteří měli možnost ochutnat takto připravené jehněčí, byli ohromeni výslednou chutí. Dále bylo možno vidět celý proces ručního zpracování ovčí vlny, jako je předání, plstění, tkaní a také výroba samotných výrobků z ovčího rouna.

Děkuji všem, kteří se podíleli ve svém volném čase na organizaci celé této akce. Byla velice zdařilá. Vše bylo opět perfektně zorganizované a díky tomu ovčácký den doprovázela veselá a příjemná atmosféra.

text a foto: Ing. Anna Poborská, Ph.D.,
Ing. Ladislav Strnad

Šampionát plemene zwartbles

Hodnocení východofríského berana

Beránek jako módní doplněk kolekce podzim-zima 2021

Jehněčí s kuskusem a tzatziki

Nákupní trh Země živelka

Letošní druhé závody ve stříži ovcí

47. ročník Země živitelky v Českých Budějovicích se stal dějištěm soutěže speed shearing neboli závodů v rychlostní stříži ovcí. V pěti kolech se utkalo celkem třináct stříhačů (dvanáct mužů a jedna žena), dva byli diskvalifikováni, čtyři postoupili do finále. Vítězem finále se stal Karel Švarc, druhou pozici obsadil Adam Pokorný a třetí se umístil David Zdrha. Stádo ovcí valašských poskytl Ing. Jan Vejčík. Jejich dopravu zajistil Ing. Milan Pokorný, bez kterého by se organizace závodů neobešla. Skvělého komentáře se zhostil Ing. Antonín Vejčík, CSc., současně ředitel závodu. Odpovědnost rozhodčích nesli Thierry Delhomme a Lukáš Neugebauer. Bezchybnou časomíru zajistila Kateřina Strejčková. O fotodokumentaci se postarala Monika Švarcová. Viz album na facebookových stránkách a fotografie níže. Všem jim za kvalitně odvedenou práci patří velký dík. A nezapomeňme na samotné stříhače! Bez nich by soutěž pochopitelně neproběhla a jsou to zejména oni, kdo úroveň stříhání ovcí v České republice posouvá výš a výš.

Česká asociace stříhačů ovcí
Markéta Hronová a David Zdrha

Aktéři speed shearing na Zemi živitelce

Karel Švarc

Šampionát beranů zwartbles 2021

Aneb tekuté písky! I tak by se dal letos nazvat šampionát beranů plemene zwartbles. Již sedmý ročník šampionátu se tradičně konal při příležitosti ovčáckého dne v neděli 29. 8. 2021 na Výstavišti v Českých Budějovicích, a to v rámci výstavy Země živitelka. Jak si na tomto místě skoro každý rok postěžují na velké teplo při předvádění zvířat, letos jsme měli situaci zcela jinou. Jindy celkem příjemný, jemný, neprášný „jízdárenský“ písek v předváděcí se vinou vytrvalých srážek a tvrdého podkladu, překvapivě změnil na písek tekutý, čvachtající, cákající... Alespoň že na nás nepršelo, úplně stačilo tekuté abrazivo.

Šampionát se konal po roční covidpauze. Přání vyslovená v závěru článku o šampionátu z roku 2019 zůstala trochu nenaaplňená. Mít opět alespoň devět beranů na výstavišti se nepodařilo. Pět beranů, to bylo jen o jednoho více, než na prvním zkušební ročníku. I počet vystavujících chovatelů se snížil.

Vítěz šampionátu beranů ZW 2021

Co je ale potěšující, to je první účast chovatelky Marcely Krčmářové ze Starého Rokytníku u Trutnova. Urazila se svým beranem skoro tři sta kilometrů, aby se důstojně prezentovala se svým odchovem před celou chovatelskou veřejností. Paní Marcela dnes patří mezi dva tři největší chovatele plemene v KU, proto si jejího příjezdu ceníme o to víc! A nesmím zapomenout i na další vystavující dámu a vlastně ji tímto oficiálně přivítat ve světě vystavovatelů. Farmu a chov ovcí od své maminky Marie Schickerové přebrala i Miroslava Strejčková, takže jejich krásné ovce budeme od teď vídat i s novými tvářemi rodiny Strejčkovy, kdy letos vodili berany bratři Adam a Filip Strejčkovi. Pro úplnost, se dvěma berany dorazil do Budějovic i Martin Hošek, ale jako pomocníky si pozval již ostřílené handlery, a to synovce Matěje a Štěpána Čudanovi.

Prostor předvadiště jsme s našimi berany obsadili opatrně, abychom se snad hned v úvodu neutopili, ale téměř na celou hodinu. Scénář jsme oproti minulým dvěma ročníkům neměnili. Vodiči nastoupili s berany před hlavní tribunu, aby diváci dobře viděli. Ti dychtivější, rodinní příslušníci a členové klubu, zhusta stáli přímo okolo předvadiště, aby viděli i na detaily a nikdo jim nezaclánel při fotografování. Před tribunu nastoupilo pět zcela vyrovnaných beranů. Takto vyrovnaná zvířata jsme snad v Budějovicích ještě neměli. Pomohlo tomu samozřejmě i to, že byli narození v letech 2019 a 2020. Všichni jsou tím pádem ještě ve vývinu a lze se jen těšit, do jaké krásy dorostou za rok, za dva, až dokončí vývoj. Co se týká liniové skladby, byli prezentováni dva berani linie Zbyšek, a po jednom Zoubek a Zbyslav jako již známé a osvědčené linie a nově se představila linie Zachari v osobě zakladatele ZAC-0001. Více o beranech v tabulce. Vyrovnanost celé kolekce podtrhovalo i to, že všichni berani byli buď čerstvě ostříhaní, nebo jim ještě nestihla hnědnout vlna. Dala se tak výborně posoudit jejich kondice, osvalení jednotlivých partií a nebylo kam ukrýt žádný exteriérový nedostatek! Ani z pohledu dodržení formálního barevného standardu plemene nejevili žádných nedostatků. Hodnotící komise, ve složení Ing. Karel Krátký, Ing. Antonín Vejčík, CSc. a Ing. Vít Mareš, měla vcelku těžkou práci vybrat tři nejlepší berany. Berany a jejich handlery mezitím představil předseda klubu zwartbles a komentátor celé show Ing. Martin Hošek. Komise následně přeskládala handlery s berany podle jejich umístění od prvního do pátého místa. Než došlo na gratulace a předávání pohárů, focení do novin a rodinných alb, vzal si slovo předseda komise Ing. Mareš a u každého berana komentoval rozhodnutí komise s důrazem na přednosti předvedených zvířat.

Hodnotící komise chválí

Hoškovi berani vlevo hled! Ostatní vpravo hled!

Konečné pořadí šampionátu - zprava doleva

Číslo berana	Linie	Majitel	Chovatel	Datum narození	Genotyp	Váha ve 100 dnech kg	pořadí
DE 0105 109 15755	Zachari	Martin Hošek	Dovoz Německo	26. 1. 2019	ARR/ARR	49	1
CZ 38054 034	Zbyslav	Miroslava Strejčková	Miroslava Strejčková	11. 3. 2020	ARR/ARR	37	2
CZ 38048 034	Zoubek	Miroslava Strejčková	Miroslava Strejčková	5. 3. 2020	ARR/ARR	49	3
CZ 90333 052	Zbyšek	Marcela Krčmářová	Marcela Krčmářová	29. 3. 2019	ARR/ARR	29	4
CZ 82832 061	Zbyšek	Martin Hošek	Martin Hošek	5. 3. 2020	ARR/ARR	52	5

Po záplavě chvály v tekutém písku došlo na již zmíněné gratulace a předávání pohárů. Tím se dostáváme k tomu, jak to vlastně dopadlo. Pro nedačkové čtenáře je výsledné pořadí beranů rovněž v tabulce. Na pátém místě skončil beran Zbyšek od Martina Hoška, handler byl Štěpán Čudan. Na krásné, bramborové příčce, a to při první účasti, se umístila Marcela Krčmářová s beranem linie Zbyšek! Gratulujeme! Na třetím a druhém místě se umístili bratři Filip a Adam Strejčkovi, kteří vodili berany Zoubek - na třetím místě a Zbyslav - na druhém místě. A nakonec na první místo byl komisí vybrán beran linie Zachari, kterého vodil Matěj Čudan. Ještě jednou gratulujeme šťastným majitelům i jejich vodičům za pěknou prezentaci plemenků i plemene. Po předání pohárů a potřásání rukou následovalo společné focení, abychom si uchovali na tyto okamžiky několik pixelů radosti i do budoucna.

Co si přát závěrem? Jen samé dobré věci. Abychom se ve zdraví potkali i příště, aby nám chutnaly buchty a aby nám chodili ti naši berani! A sušší písek! Zwartbles je totiž nejlepší!!

text a foto: Ing. Martin Hošek, Ph.D.
Předseda klubu zwartbles

Šampionát beranů ZW 2021 - 5. místo a naděje do dalších let

Anglonubijský kozel

Kozlík zakrslé kozy holanského typu

Koza bílá krátkosrstá

Koza zakrslá holanského typu

■ NÁŠ SVAZ NA NÁRODNÍ VÝSTAVĚ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT BRNO 2021

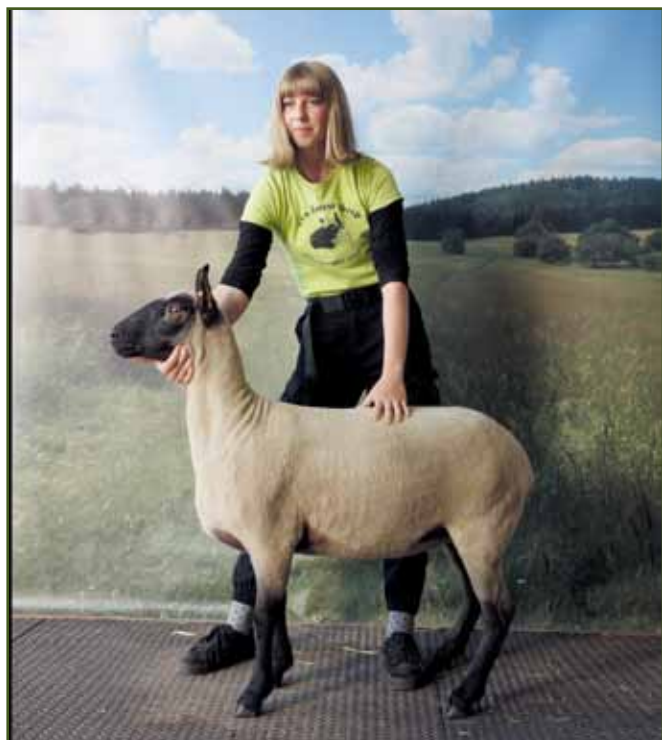
Po dvou letech se opět otevřely brány brněnského výstaviště pro chovatele. Národní výstava hospodářských zvířat spolu s veletrhem ANIMAL TECH. Na výstavišti se prezentovalo přes 150 vystavovatelů v pavilonech P a F a na přilehlých volných plochách. Veletrhy se konaly od neděle 5. září do středy 8. září 2021 a přišlo přes 20 tisíc návštěvníků.

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s se prezentoval v pavilonu P na ploše 435 m². Své ovečky a kozenky přivezli 23 vystavovatelé, kteří předvedli 20 ks koz 5 plemen, 91 ks ovcí 15 plemen a 2 ks ovcí jako ukázkou užitkového křížení. Svaz se také prezentoval bohatým doprovodným programem, který zajišťoval Klub zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů - ukázky zpracování vlny, pořádaly se workshopy pro návštěvníky, vyráběl se sýr. Návštěvníkům formou módní přehlídky předvedly přadlenky své výtvary - svetry, sukně, šátky, ponča, klobouky. A pokud se chtěli zapojit návštěvníci, mohli hlasovat o nejhezčí předvedený model. Poté byl vždy vylosován jeden výherce, který získal poukaz na kurz zpracování vlny do Nedělní školy řemesel ve Stránském. Nezapomněli jsme ani na vlčí problematiku. Návštěvníkům byl představen opakovanou každodenní projekcí film Vlci na hranicích. Novinkou byla též „psí show“, kdy profesionální hodnotitelka představila návštěvníkům pestrou řadu pasteveckých psů.

Součástí každé přehlídky plemen ovcí a koz je také ocenění těch nejlepších. Vyhlášovalo se celkem 10 kategorií. Na závěr si dovolíme představení oceněných:

Nejlepší kolekce ovcí

- 1. místo - plemeno clun forest - chovatel Martin Neuwirth
- 2. místo - plemeno valašská ovce - chovatel Stránské z.s.
- 3. místo - kamerunská ovce - chovatel Petr Kříž

Nejlepší kolekce ovcí - 1. místo - clun forest - Ing. Martina Neuwirtha

Šampiónka ovce

- 1. místo - plemeno texel - chovatel František Prchlík
- 2. místo - plemeno šedá ovce vřesová - chovatel Filip Vancí
- 3. místo - plemeno zwartbles - chovatel Ing. Martin Hošek

Šampión beran

- 1. místo - plemeno zwartbles - chovatel Ing. Martin Hošek
- 2. místo - plemeno texel - chovatel Mgr. Ján Kováč
- 3. místo - plemeno šedá ovce vřesová - chovatelka Ing. Ingrid Štěpánová

- **Masná plemena** - plemeno texel - chovatel Lukáš Neugebauer
- **Speciální plemena** - plemeno ouessantská ovce - chovatelka Ing. Jitka Latečková-Fonioková
- **Kombinovaná plemena** - plemeno šumavská ovce - chovatel Ing. Jan Vejčík
- **Plodná a dojná plemena** - plemeno romanovská ovce - chovatel Radek Zych
- **Nejlepší kolekce koz** - plemeno koza hnědá krátkosrstá - Školní statek Opava
- **Šampiónka koza** - plemeno koza hnědá krátkosrstá - chovatel Pavel Kubeš
- **Šampión kozel** - plemeno mohérová koza - chovatelka Ing. Ingrid Štěpánová

V tomto čísle Zpravodaje vám představujeme oceněná zvířata v následující fotogalerii. Na podrobnější reportáž z bohatého doprovodného programu se můžete těšit v čísle příštím. Ale už teď chceme velice poděkovat všem chovatelům, kteří se nezalekli překážek a vážili cestu, aby přivezli svá zvířata do Brna na čtyřdenní výstavu. Patří jim za to naše úcta a dík. Bez vás by to nešlo.

Ing. Jiří Huml

Nejlepší kolekce ovcí - 2. místo - valašky ze Stránského z.s

Šampiánka ovce - 1. místo - plemeno texel - chovatel František Prchlík

Šampiánka ovce - 2. místo - plemeno šedá ovce vřesová - chovatel Filip Vancl

Šampiánka ovce - 3. místo - plemeno zwartbles - chovatel Ing. Martin Hošek

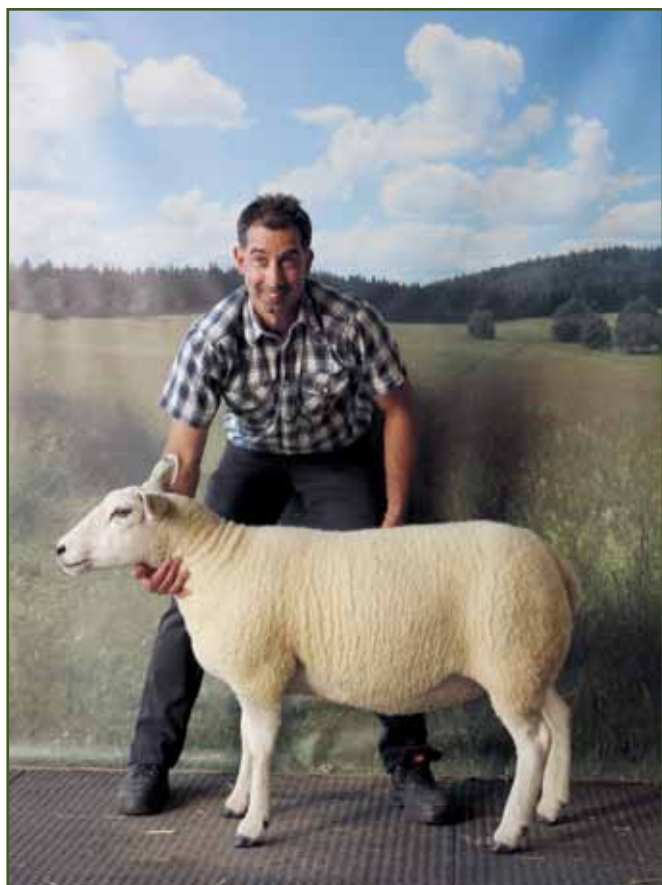
Šampián beran - 1. místo - plemeno zwartbles - chovatel ing. Martin Hošek

Šampión beran - 2. místo - plemeno texel - chovatel Mgr. Ján Kováč

Šampión beran - 3. místo - plemeno šedá ovce vřesová - chovatelka Ing. Ingrid Štěpánová

Vítěz masných plemen - plemeno texel - chovatel Lukáš Neugebauer

Vítěz kombinovaných plemen - plemeno šumavská ovce - chovatel Ing. Jan Vejčík

Šampión kozel – plemeno mohérová koza – chovatelka Ing. Ingrid Štěpánová

Šampiánka koza – plemeno koza hnědá krátkosrstá – chovatel Pavel Kubeš

Vítěz speciálních plemen – plemeno ouessantská ovce – chovatelka Ing. Jitka Latečková-Fonioková

Nejlepší kolekce koz – plemeno koza hnědá krátkosrstá – Školní statek Opava

Vítěz plodných a dojných plemen – plemeno romanovská ovce – chovatel Radek Zych

■ KOZLÍCI ZAMÍŘILI DO NÁCHODA

NT 5. 9. 2021

Na poslední chvíli před konáním trhu jsme se dozvěděli, že k tradičnímu areálu v Novém Městě nad Metují - Krčíně nebude až do data konání trhu povolen vjezd kvůli prodlužujícím se opravám přilehlé komunikace.

Náchodští přátelé drobnochovatelé nám vyšli vstříc a umožnili nám klasifikaci plemenků přesunout k nim do areálu v Náchodě U Cihelny, kde sami den předtím pořádali výstavu. Mají naše díky.

Chovatelé k nám přivezli celkem 21 kozlíků, hodnocení se ujal Ing. Richard Konrád. Bylo ohodnoceno 18 nových plemenků, 1 odročen, 2 vyřazení. Je dobré vidět pohromadě tolik hezké nové krve. Byli tu anglonubijští linie WAYWARD, hnědí z linií HERMAN, ROKLAN, JEŠTĚD, JAVOR, bílí z linií LAX, ZUB a několik zástupců ohrožené linie MOLCH. Všem se v novém prostředí velice líbilo, areál je opečovaný, se zázemím a nás po skončení napadlo:

Není na čase založit novou tradici trhů v Náchodě?

text a dokumentační foto Milada Kvirencová

Šampion hnědý kozel s chovatelem Ing. J. Fišerem, šampion AN kozel s chovatelem Ing. M. Neuwirthem, uprostřed hodntitel Ing. R. Konrád

Kozlí nová krev v areálu drobnochovatelů v Náchodě U Cihelny

■ VLK A CHOVATELÉ V ROCE 2021. CO SE DĚJE A CO NÁS ČEKÁ.

Poslední dobou se neustále zrychluje vývoj situace kolem vlčí problematiky takřka v celé Evropě.

Narůstající škody, enormní finanční náklady, rychlý úbytek pasených zvířat, negativní dopad na biodiverzitu a turistiku. To jsou důvody, které přiměly některé odpovědné vlády v postižených zemích k přijetí opatření na zvrácení současného trendu nárůstu vlčí populace.

Jen u nás ochránci velkých šelem neustále prosazují v médiích názor, že máme málo vlků, že nemůžeme přistoupit k regulaci, protože ještě vlci neobsadili všechny regiony a člověk přece nemůže určovat, jaký počet vlků je optimální. Vlci tady byli přece dřív než lidé, mají větší právo na krajinu než člověk. Jakmile docílí v přírodě přirozené rovnováhy a jejich kořist bude méně dostupná, jejich počet nebude dále stoupat. Když už chybí věcné argumenty, tak se prostě konstatuje, že ochranu vlka po nás chce Brusel (EU) a my musíme dodržovat podepsané mezinárodní závazky na ochranu této šelmy, protože je kriticky ohrožený a je žádoucí jeho znovurozšíření do míst, kde byl před dlouhou dobou nerozvázně vyhuben.

Taková nereálná představa o budoucím bezproblémovém soužití s vlkem (a nejen s vlkem) je jasně formulovaná v postoji LCIE (Large Carnivore Initiative for Europe - Evropská iniciativa pro velké masožravce) - "cílem LCIE je udržení a obnova populace velkých šelem v soužití s lidmi, jako nedílná součást krajiny v celé Evropě." Citováno z jejich materiálů. Jejich lobby u politiků a manipulace s veřejným míněním vycházejí ze snahy

o rozšíření vlků (postupně všech velkých šelem, včetně medvědů) po celém území nejen naší republiky, ale celé Evropy. Českým zástupcem LCIE je vedoucí programu Šelmy Hnutí DUHA.

S tím je spojená i myšlenka na rewilding - "Jde o to nechat přírodu postarat se o sebe, umožnit přírodním procesům tvarovat zemi a moře, opravovat poškozené ekosystémy a obnovovat zemědělskou krajinu. To znamená nechat přírodní procesy utvářet naši krajinu a ekosystémy, místo aby lidé aktivně hospodařili."

Proto i u nás můžeme vidět u některých ochránců přírody zklamání nad tím, že kromě vlka se u nás ještě nedaří medvědům.

Nikdo se předem neptal místních obyvatel, jestli takový vývoj chtějí. A tlak na omezení hospodaření v krajině má katastrofální důsledky na rustikální krajinu v Evropě.

Situace v České republice

Když se podíváme na Českou republiku, tak početní stavy ovcí klesly od počátku rekolonizace vlčí populace za posledních šest let z 231 694 kusů v roce 2015 na 183 145 kusů v roce 2021. To je pokles o 21%! Pokles stále zrychluje, jen mezi roky 2020 a 2021 se snížily stavy o 10%.

Určitě to není jen kvůli vlkům, ale v mnoha případech jsou vlčí útoky poslední kapkou k rozhodnutí ukončit chov.

Opačný trend má nárůst škod. Podle údajů AOPK bylo v roce 2020 vlky zabito 737 domácích zvířat při 238 útocích proti 305 zabítým domácím zvířatům v roce 2018. Na stránkách www.navratvlku.cz uvádí AOPK statistiku napadených domácích zvířat za poslední tři roky. Počty jsou evidovány

pouze na základě protokolů zaslaných AOPK ČR, proto jejich skutečný počet může být vyšší. Jak uvádí na níže zmíněné konferenci zástupce Německa, mohou být ve skutečnosti až několikanásobné.

Podle těchto dostupných údajů stoupl mezi roky 2018 a 2020 počet postižených domácích zvířat o 242 %. To je trend, který kopíruje vzrůstající křivku v počátku návratu vlků v Německu a ve Francii.

Pro rok 2020 uvádí AOPK počet vlků mezi 80 až 100 kusy. To znamená, že v roce 2020 každý vlk zabil v České republice 7 až 9 domácích zvířat. Počet útoků stoupl mezi roky 2019 a 2020 o 63 %, tedy mnohem rychleji, než roste počet vlků.

Vývoj v roce 2021 zatím ukazuje, že vlci nehledají na pastvinách jen ovce. V Královéhradeckém kraji je do konce července 2021 zabito 35 kusů skotu, více než ovcí a koz.

Podobný vývoj je prakticky ve všech státech v Evropě.

konference Ochrana vlka a stáda - limity 29. 8. 2021

Konference „Vlk a ochrana stád: hranice“

V neděli 29. srpna 2021 proběhla v Landquartu ve Švýcarsku konference „Vlk a ochrana stád: hranice“ (Wolf und Herdenschutz: die Grenzen - záznam je dostupný na <https://www.youtube.com/watch?v=PtcffgiYYEM>)

Přednášející z Francie, Švýcarska i Německa se v podstatě shodují ve zkušenostech ohledně dosavadního soužití s vlky. Ve svém příspěvku Dr. Laurent Garde z Francie, doktor ekologie a antropologie, který pracuje ve Výzkumném ústavu pastevního managementu v Alpách (CERPAM) na plný úvazek na výzkumu a praktickém provádění opatření na ochranu stád ve Francii již 20 let, prezentoval jasná fakta. Je považován za jednoho z nejlepších odborníků na ochranu stád v Evropě (porovnejte s našimi „odborníky“ z Hnutí DUHA, AOPK, CHKO a různých neziskovek, kteří radí našim chovatelům, jak si mají správně zabezpečit stáda). Dr. Garde prezentoval vývoj situace za posledních 30 let, kdy se vlk ve Francii opět začal šířit. „Hned v počátku se rozjela propagace programu LIFE na ochranu stád, což krátkodobě vedlo k úspěchu a počet útoků na hospodářská zvířata přestal stoupat v přímé úměrnosti tomu, jak rostla vlčí populace. Stagnace ale vydržela jen krátce, vlci se velmi rychle adaptovali na nové podmínky a ztráty na hospodářských zvířatech začaly opět růst. Až odstřel v posledních letech opět křivku růstu škod i vlčí populace zplošťuje. Statistika ukazuje, že 95 % všech útoků se děje na zabezpečená stáda, stoupá počet útoků za dne, útoky se také častěji odehrávají v blízkosti lidských sídel. Za posledních 30 let se pastevní způsob chovu zredukoval zhruba o polovinu, což má negativní dopad na

životní prostředí. Pastevectví například pomáhalo regulovat množství požárů, které se v neudržované krajině snadněji šíří.“

Součástí prezentace byl i základní přehled nákladů za ochranu stád. Jen v roce 2020 to ve Francii bylo 40 milionů EUR. Jeden vlk tak vyšel na cca 64 tisíc EUR (cca 1,7 milionů korun). V tomto číslu nejsou započítané mzdové náklady zaměstnanců všech institucí, které se vlkem zabývají. V tomto roce Francie financuje cca 5000 pastevnických psů a 2790 smluv na ochranu stád.

K zastavení prudkého růstu škod přispěla teprve obranná střelba vlků, kteří útočí na stáda (pro rok 2021 je plánovaná na 110 kusů z populace 500 až 580 vlků ve Francii).

Dr. Adrian Arquint (Vedoucí úřadu pro myslivost a rybolov v Graubündenu) a Peter Kuchler (Ředitel vzdělávacího a poradenského centra Plantahof) ze švýcarského kantonu Graubünden prezentovali v podstatě shodnou zkušenost ze Švýcarska. Pan Kuchler navíc poskytl cenné informace z praxe. Situace v Graubündenu je natolik intenzivní, že místní museli vypracovat vlastní postupy na ochranu stád, obecná doporučení Spolkového úřadu pro životní prostředí nebyla dostačující. „Kromě útoků na chráněná stáda vzrůstá četnost útoků za dne a také útoků na velká zvířata, jako jsou krávy, koně a osli. Ted' v srpnu už došlo k několika střetům s lidmi, s místními pastevci a se skupinou turistů. V členitém horském terénu je stavba oplocení obtížná, leckde nemožná, opatření se dostávají do konfliktu s turistickým využitím krajiny a mají dopad na biodiverzitu.“ Pan Kuchler uzavřel svůj příspěvek tím, že další posílení ochranných opatření nemá smysl, bude vždy negativně dopadat na prostředí a vzhled krajiny. A především, bude to jen cvičný prostor pro vlky, jak se naučit překonávat překážky.

Prezentace Gregora Beyera z Německa, generálního ředitele Forum Natur Brandenburg, ukazovala na nutnost a možnosti aktivní regulace populace. Potvrdil předchozí závěry s tím, že konkrétně v Brandebursku jsou vlci v podstatě běžně k vidění za dne v blízkosti lidských sídel a často přímo v obcích. Podle statistik se odhaduje, že tato oblast Německa má největší hustotu vlčí populace na světě. Upozornil také na to, že oficiální čísla ztrát na hospodářských zvířatech jsou podhodnocena, možná až desetkrát. Postup hlášení škod je komplikovaný, proces zdouhavý a výsledky nejisté. Mnoho chovatelů proto ztráty už radši nehlásí. Zdůraznil, že je třeba najít rozumný management pro soužití s vlkem, jehož součástí musí být regulace vlčí populace. Je třeba se rozhodnout, jestli budeme mít kulturní krajinu se zemědělstvím, nebo nekontrolovaný růst vlčí populace. V kulturní krajině nelze čekat, že vlk bude regulován přirozeně bez zásahu člověka, neboť má k dispozici nadbytek zdrojů potravy, domácí zvířata a odpadky. 13. 8. 2021 zveřejnilo Federální dokumentační a poradenské centrum pro vlky (DBBW) údaje o škodách v Německu za předchozí rok 2020. Od roku 2018/19 do následujícího roku se počet vlčích území (smečky, páry a jednotlivá zvířata) zvýšil v Německu o 12 procent. Při celkem 942 útocích v roce 2020 bylo zabito 3 959 pasoucích se zvířat. To je o 37 procent více než v roce 2019 (2 894 mrtvých, pohřešovaných a vážně zraněných zvířat). Počet útoků roste výrazně rychleji, než roste počet vlků. V roce 2019 vynaložil stát 8,04 milionu EUR na ochranné opatření. Ve stejném období se výše vyplacených škod zdvojnásobila ve všech dotčených spolkových zemích z 232 000 na 418 000 EUR (většinou jsou hrazeny jen škody

u zabezpečených stád). Z dlouhodobého hlediska jsou však mnohem závažnější škody způsobené upouštěním od pastvy. Nejde jen o otázky dobrých životních podmínek napadených zvířat a jejich přímé utrpení, ale také o ochranu rozmanitosti druhů na opuštěných pastvinách, o které je jinak obtížné se starat.

Výstupy konference by měly varovat naše odpovědné činitele.

Ochranná opatření mají po nové instalaci odstrašující účinek, ale z dlouhodobého horizontu je vlci překonávají.

Ploty narušují krajinu.

Vlci postupem času začínají útočit přes den, někdy i za přítomnosti lidí.

Vlk se přestává obávat lidské přítomnosti a přibližuje se k obydlím.

Pastevečtí psi nejsou vhodné do všech oblastí a působí nechtěné problémy.

Problematiku je potřeba řešit aktivně, jinak dochází k nenaoprávněným ztrátám pastevečnických areálů a následkem toho k úpadku biodiverzity.

Vlk je pro společnost drahé zvíře.

Nespokojenost chovatelů pasených zvířat a obyvatel venkova se stupňuje napříč Evropou. Například v sousedním Rakousku se 3. července 2021 na protestním shromáždění tyrolských zemědělských svazů a na pochodu za záchranu alpského zemědělství zúčastnilo přibližně 3 000 zemědělců. Podobné protestní shromáždění se konají ve Francii, ve Španělsku, Itálii, Německu a také u nás.

Celoevropské zapalování protestních ohňů proti vlčí politice se letos uskuteční v pátek 17. 9. 2021.

O podporu této protestní akce nás požádal Wendelin Schmücker, předseda Asociace na podporu německého chovu ovcí (FDS): „Vzhledem k tomu, že se počet vlků zvyšuje nejen v Německu, stávají se stále více vážnou hrozbou pro další existenci pasoucích se zvířat v celé Evropě. Podle našich zkušeností ploty, ovčáci a strážní psi nejsou cenově dostupné ani žádoucí alternativou v hustě osídlené kulturní krajině nebo na alpských pastvinách! Proto chceme svými varovnými ohni varovat před provlčí politikou a znovu vyslat jasný signál, aby naši politici v celé Evropě pochopili, že je nejvyšší čas zasáhnout.“

Broumovsko (věřím, že i jinde v republice) se k této akci (po covidové přestávce) opět solidárně připojí.

Tak zvaný návrat velkých šelem do celé Evropy má dopad i na životy lidí, kteří se nevěnují přímo chovu pasených zvířat. Doporučované používání pastevečnických psů na ochranu stád před útoky vlků není vhodné do každé oblasti a pro každého chovatele. Úděsná smrt dvacetileté Simony Cavallaro, která pobouřila 26. srpna 2021 celou Itálii, jen dokládá, jaké nebezpečí může smečka pastevečnických psů představovat pro okolí a čemu musí čelit také majitelé těchto psů. Procházela se v přírodě s několika přáteli kousek za městem. Zastavili se v borovém lese Monte Fiorino v oblasti vyhrazené pro pikniky. Simona s přítelem se šli projít do sousedního lesa. Právě zde byla dvojice napadena smečkou pastevečnických psů Maremma, která má chránit stádo před útoky vlků. Mladý muž, který byl ve chvíli útoku s obětí, poskytl vyšetřovatelům řadu informací.

„Nejprve kolem nás procházelo stádo koz, které následovala smečka pastevečnických psů. Začali se chovat agresivně. Volal jsem na Simonu, ať se rychle dostane do bezpečí, a snažil jsem

se jí pomoci. Smečka útočila i na mě. Já jsem měl poblíž boudu, do které jsem se schoval, abych si zachránil život. Simona se snažila dostat k nedalekému autu. Smečka ji obklíčila a zaútočila na ni. Slyšel jsem jen křik a úpěnlivé volání o pomoc. Opakovaně ji kousali a její krev jen povzbudila psy k dalšímu útoku.“ V tu chvíli okamžitě spustil poplach, ale než dorazili karabiněři, dívka zemřela na vážná zranění, která při útoku utrpěla. Simona Cavallaro, dvacetiletá dcera známého klenotníka, zemřela roztrhaná zaživa na kusy psy. Psi, všichni pastevečtí psi plemene maremmansko-abruzzský pastevečnický pes, byli vyšetřovateli definováni jako „velmi agresivní“. Policie, která zasahovala na místě poté, co ji přivolal přítel oběti, byla také napadena psy a byla donucena střílet do vzduchu, aby je dostala pryč. Po smrti Simony Cavallaro vyšetřuje policie 44letého pastevece střežícího stádo a majitele stáda za zabití z nedbalosti.

Mediálně jsou také dostatečně známé útoky medvědů na lidi na Slovensku. Nejvýraznější událostí posledních týdnů je smrt 57letého muže v obci Liptovská Lúžna v okrese Ružomberok v Žilinském kraji. Zabití medvědem jako příčinu smrti oficiálně potvrdila pitva v polovině června 2021. Podobná situace je například v Rumunsku, kde se lidé v některých oblastech kvůli útokům medvědů bojí chodit do lesa.

A co nás čeká (možná)

Abych jenom nekritizoval současnou situaci v České republice, je nutné říci, že i u nás se prolamují ledy. Například ASZ vytvořila pracovní skupinu pro vlka, kterou vede předseda Mgr. Ing. Jaroslav Šebek, na jejímž jednání se za SCHOK podílíme. Na posledním jednání se zástupci ministerstva životního prostředí v Praze (náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D a ředitel odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků Ing. Jan Šíma) byl přísliben NÁRODNÍ DOTAČNÍ PROGRAM MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PRO PODPORU CHOVATELŮ HOSPODÁŘÍCÍCH V OBLASTECH S VÝSKYTEM VLKA formou dotací.

Dotiční titul 1 – Podpora zvýšených nákladů na organizaci pastvy hospodářských zvířat v oblastech s výskytem vlka (formou plošné platby na hektar aktivní pastviny). Dotiční titul 2 – Podpora preventivních opatření menšího rozsahu za účelem zabezpečení stád hospodářských zvířat před útoky vlka.

Tyto programy mají usnadnit přístup chovatelům k finančním prostředkům na zabezpečení stád a kompenzovat některé náklady a ztráty spojené s přítomností vlka pravděpodobně už od roku 2022. V současné době se vede mezi chovateli diskuse o vhodnosti vztážení dotace na pasenou plochu nebo na evidovanou bahnici v ÚE a dalších podmínkách pro její vyplacení. Chceme předejít různým spekulacím, které mohou být spojené s touto podporou postiženým chovatelům. V případě schválení to bude určitě velký úspěch našeho vyjednávání a konkrétní pomoc hlavně menším chovatelům. Za vším jsou stovky hodin práce hledáním relevantních informací, výměnou zkušeností se zahraničím, jednáním s politiky a úředníky na všech úrovních.

Podle vyjádření zástupců MŽP se také pracuje na úpravě Programu péče o vlka. Mají se stanovit tzv. jádrové oblasti a zjednodušit proces eliminace problémových vlků.

V Královéhradeckém kraji se ustavila Komise k problematice výskytu vlka na území KHK, kterou vede náměstek hejtmána

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA. Zaměřuje se na hledání cesty, jak materiálně a finančně pomoci postiženým chovatelům a posunout celý proces ke konsenzu zainteresovaných stran.

Snaha o hledání kompromisního řešení naráží na neochotu učinit ústupky ze strany ochránců vlků. Jediné, co jsou ochotni podpořit, jsou finance pro našťavané chovatele.

Podářilo se nám dosáhnout zveřejňování informací o jednotlivých útocích (<https://www.navratvlku.cz/skodni-udalost-prehled-skodnich-udalosti-2021/>) v měsíčních intervalech. V současné době se snažíme prosadit přiřazování DNA útočících vlků k jednotlivým útokům. To by měl být podklad pro odstranění jedinců, kteří se opakovaně zaměřují na hospodářská zvířata. Podobně to funguje například v sousedním Německu.

Poslední týdny objíždím celou republiku s dokumentárním filmem Vlci na hranicích. Dokument mapuje po dobu jednoho a půl roku soužití s vlkem na Broumovsku z pohledu odpůrců nekontrolovatelného šíření vlčí populace (Šefc, Havlant) a ze strany lidí, kteří návrat vlků vítají (Malík, Štíhlová). Na diskusích po projekci je jasně vidět rozdíl mezi naivním přístupem lidí ve velkých městech, kteří nemají základní představu o práci v zemědělství, co znamená starat se o zvířata, jaký vliv má pastevní způsob hospodaření na biodiverzitu a co vlastně pro přírodu znamená přítomnost vlka. Na druhé straně ve venkovských oblastech se diskuse převážně věnuje věcným problémům a hledání řešení bez ideologických podtextů.

Obě strany sporu mají ve volbách stejný hlas.

V sousedním Německu se blíží celostátní volby do Německého spolkového sněmu, které se budou konat 26. září 2021. Vlk se tam stává součástí předvolební kampaně a obyvatelé venkova se ptají, jaký přístup k vlkům nabízí kandidující politik.

U nás se bude volit do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 8. a 9. října 2021. Zásadní vliv na rozhodování o vývoji v naší zemi budou mít staronově zvolení politici. Vláda, která z voleb

Německo počty útoků

vzejde, a Parlament. Ptejte se kandidátů, kteří stojí o váš hlas, jaký mají názor na současnou situaci kolem přístupu k vlkům, co jsou ochotni změnit, co budou prosazovat a jakou mají představu o dalším vývoji. Jestli chceme dosáhnout přijatelného kompromisu a aktivně řešit současnou situaci, musí politici vědět o skutečném stavu.

Pro získání více informací, které vyvažují oficiální stránky AOPK <https://www.navratvlku.cz/>

a Hnutí DUHA <https://www.selmy.cz/> doporučuji navštívit stránky <https://www.vlktravenezere.cz/>, které fungují díky SCHOK. Případně si vyhledejte zahraniční stránky, které se věnují vlčí problematice pohledem dotčených aktérů.

Ing. Tomáš Havlant
Vernéřovice 1. 9. 2021

Parce que les loups changent de comportement: ils apprennent à déjouer les moyens de protection

- ✓ 95 % des attaques touchent des troupeaux protégés
- ✓ Les attaques se rapprochent des maisons
- ✓ Les loups reportent leurs attaques de jour

Attaques sur troupeaux non protégés / protégés

Attaques de nuit / de jour (Alpes + Provence)

agrisano

MULTIMEDIALECHNICE PROJEKTOVÁNÍ, REALIZACE

ZEMĚDĚLSKÝ SVAZ

KLUB CHOVATELŮ OVCÍ PLEMENE TEXEL

Dostal jsem za úkol více představit náš klub chovatelů ovcí texel a s tím samozřejmě souvisí i samotné naše oblíbené ovečky a beránci texel.

Co říci na úvod? Za nás musím říct, že se hrdě hlásíme k zastáncům tohoto masného plemene ovcí původem ze stejnojmenného holandského ostrova Texel na severu Holandska (pro zajímavost se jen zmíníme, že na tomto ostrově mají svá útočiště v hojném počtu i ptáci, které lidé mohou pozorovat, ale to jsme odbočili).

Vzestup plemene se projevil zejména po sametové revoluci, kdy byly importovány především jehnice a bahnice, do této doby se dováželi především plemenní beráni a inseminční dávky užívané hlavně na křížení.

Klub byl založen 8. 5. 1998 na Poplužním dvoře v Helvíkovících. Klub je řešen klasickým běžným způsobem a to znamená, že má svůj výbor, který se skládá z pěti chovatelů, kteří volí předsedu a mají svého zástupce v Radě plemenných knih.

V roce 2020 jsem byl zvolen předsedou klubu. Z důvodu covidové pandemie jsme bohužel neměli možnost uskutečnit plánované akce. Poté, co se situace zlepšila, jsme se mohli představit na Národní výstavě hospodářských zvířat a ANIMAL TECH v Brně, která proběhla 5.-8. září 2021. Tímto

ANIMAL TECH Brno 2021

Stádo texel Žampach

Půlroční aukční beránci

100denní ultrazvukové měření svalu

Kolekce plemene texel, Brno 2021

bych také rád poděkoval členům klubu texel, kteří předvedli své kolekce ovcí texel, a to jmenovitě: panu Janu Kováčovi, Stanislavu Javůrkovi, Františku Prchlíkovi a chovatelskému centru Fitmin, Dibaq a.s. Se svými zvířaty z naší ovčí farmy jsem se také zúčastnil. Předvedená vystavovaná zvířata za náš klub texel získala nejedno ocenění, a to konkrétně: Vítěz masných plemen ovcí (chovatel Lukáš Neugebauer), šampion beran - 2. místo (Jan Kováč), šampionka ovce - 1. místo (František Prchlík).

Tímto je asi řečeno více méně VŠE, proč chovat toto plemeno ovcí, jelikož jednoduše řečeno TEXEL=MASO! Což v posledních letech, konečně, čím dál tím více poznávají i čeští chovatelé, které mimochodem rádi uvítáme i v našem klubu.

Rozloučím se s Vámi čtenáři a chovateli pozvánkou na další plánovanou akci, a to na výstaviště v Lysé nad Labem, kde proběhne 7. 10. 2021 první elitní nákupní trh beranů texel pod záštitou - Náš chov.

Hodně zdaru všem členům klubu texel, ale nejenom jim, přeje
Lukáš Neugebauer

PASTEVEČTÍ PSI, OVCE A OCHRANA PREDÁTORŮ

Jak vyřešit konflikty majitelů ovcí s predátory? Tato otázka se ve veřejné diskusi objevuje stále častěji. Hledání řešení probíhá, i když, jak jsme se již v podobných článcích zmínili, jednoduchá řešení neexistují. Stojí však za to sledovat situaci v jiných částech světa a sledovat zprávy, ačkoli to může znít paradoxně, často to znamená jednoduše návrat ke starým, osvědčeným postupům. Poměrně nedávno byly na stránkách mezinárodního zoologického časopisu *Journal of Vertebrate Biology*, vydaného v Brně, vědecké práce o vztahu pasteveckých psů a divokých predátorů právě v kontextu pasteveckého způsobu chovu hospodářských zvířat. Věříme, že stojí za to představit jejich výsledky chovatelům.

Psi byli po staletí společníky lidí, poskytovali ochranu, pomáhali získávat potravu, a dokonce se stali členy rodiny. Jako potomci soudržných a teritoriálních vlků se však psi rychle připoutali a dokázali se starat o hospodářská zvířata a taktéž i o pastevce. Díky tomu se mohou stát pomocníky při řešení konfliktů mezi lidmi a predátory. Je to však řešení, které bude účinné v globálním měřítku? Ovčáckí psi byli po staletí využíváni na mnoha kontinentech; díky nim se výrazně snížil roční ztráty v chovech, kde se vyskytují útoky predátorů. Příklady plemen používaných k tomuto účelu jsou mimo jiné: border kolie, podhalaňský ovčák, šarplaninský pastevecký pes, pyrenejský horský pes a jiná plemena. Díky psům se mění postoj chovatelů k predátorům, což usnadňuje ochranu ohrožených druhů. Volba by se však měla řídit hlavní zásadou: náklady na chov psa by neměly překročit zisky, které vzniknou ochranou farmy nebo hospodářství.

Přítomnost psa může mít pozitivní i negativní vliv na životní prostředí. Kromě zjevné ochrany hospodářských zvířat a produktivity práce může pes změnit způsob, jakým lidé vnímají přítomnost predátorů. Přítomnost psů zajišťuje bezpečnost a ochranu hospodářských zvířat a také podstatně zlepšuje duševní komfort a pohodu chovatele. Díky nim je možná lepší ochrana některých ohrožených volně žijících druhů zvířat (šelem), protože v důsledku toho se výrazně snížil počet jedinců, kteří uhynou v důsledku konfliktu s chovatelem na následek trávení nebo pytláctví. Společnost začíná tato zvířata chápat jako normální součást ekosystému a ne zcela jako škodlivé elementy. Kromě tak podstatného prospěchu existuje ještě mnoho menších problémů; psi mohou mimo jiné přenášet parazity, kteří mohou nakazit chráněné druhy. Psi by měli absolvovat odpovídající výcvik směřující k odstrašení dravců a zároveň k ochraně

hospodářských zvířat, příliš agresivní psi (zejména ve skupině) mohou zabít zvíře, které mělo být pouze vyplašeno. Pokud pes není správně připraven k práci, nepřipojí se k chovaným zvířatům a majiteli nebo bude umístěn v nevhodně oploceném prostoru, může to mít za následek jeho útěk a nepotřebné problémy.

Pasteveční psi mají mnoho výhod, které jim umožňují dokonale splnit svůj úkol. Je však třeba mít na paměti rozdíl mezi strážními psy, jejichž úkolem je správná ochrana, a psy pracujícími přímo s ovci, například pomáhajícími při doprovázení a zahánění stáda. Výběr správného plemene je velmi individuální záležitostí, záleží na umístění farmy, podmínkách prostředí a její velikosti. Vždy je třeba předem důkladně zvážit, za jakým účelem psa skutečně potřebujeme, a je třeba se poradit a prakticky shlédnout práci rodičů požadovaného šteněte.

V mnoha částech světa, včetně střední Evropy, se použití pasteveckého a ovčáckého psa ukázalo jako mimořádně účinným způsobem řešení konfliktu: predátoři versus hospodářská zvířata. Účinnost ochrany hospodářských zvířat se však zvyšuje s uplatňováním více bezpečnostních opatření, jako je zlepšování pasteveckého areálu nebo používání lepších odstrašujících zařízení. Zdá se ovšem, že nutnost vzdělávání široké společnosti v používání pasteveckých psů a dalších metod ochrany hospodářských zvířat zůstává důležitým úkolem. K vývoji takového řešení je nutné využít spolupráce mezi vědci, lidmi pracujícími „v terénu“ a majiteli psů pracujících u stád hospodářských zvířat. Potenciál těchto pracovních psů – tohoto nenápadného domácího zvířete – je stále málo prozkoumán a využíván v praxi. Zahájili jsme spolupráci v této oblasti a ujistíme Vás, že je to velké dobrodružství.

Julia Zawadzka a Prof. dr hab. Piotr Tryjanowski
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Polska

Ing. Roman Ciešlar
Bystřice nad Olší

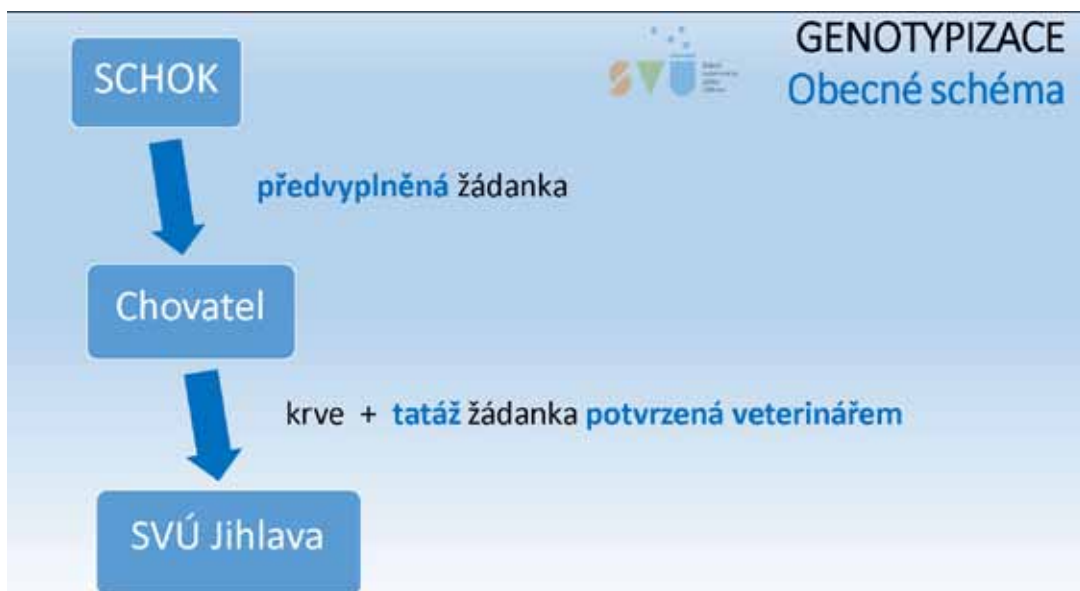
■ ORGANIZACE A PROVÁDĚNÍ GENOTYPIZACE A PARENTITY OVCÍ 2021

Organizace a provádění genotypizace a parentity ovcí

Státní veterinární ústav Jihlava
Oddělení molekulární biologie

GENOTYPIZACE Krev

Sraženou krev nelze vyšetřit!

odběrová zkumavka s antikoagulantem K₂ EDTA (na žádost zdarma poskytuje SVÚ Jihlava)

- jiné typy zkumavek s antikoagulantem EDTA ..... **LZE**
- zkumavky s jinými antikoagulanty (citrát sodný, heparin) ..... **NELZE**
- zkumavky bez antikoagulantu (hemos) ..... **NELZE**

OPTIMÁLNÍ vzorkovnice
(zasílá SVÚ)

Příklady vhodných zkumavek s K₂ nebo K₃EDTA

Odběr vzorků (krve)

Žádně označit zkumavky (aby nedošlo ke smazání označení)

pořadovým číslem vzorku **podle žádanky** (lépe i ušním číslem zvířete)

Požadované **množství krve** je označeno na zkumavce **zelenou šipkou** ➔ (viz. obrázek), při větším objemu je možné, že antikoagulant nezabrání sražení krve

Důkladně protřepat zkumavku s krví, aby došlo ke správnému promíchání s antikoagulantem

Dostačující objem pro vyšetření je **1 ml nesražené krve**, pokud se používají zkumavky o menším objemu (0,5ml), je ideální odebrat dvě vzorkovnice od jednoho zvířete

odeslání vzorků na SVÚ Jihlava
svou linkou SVÚ Jihlava, poštou

Sraženou krev nelze vyšetřit!

GENOTYPIZACE

Krve

předvyplněná žádanka SCHOK

JEDINÝ PLATNÝ formulář

Číslo	Jméno	Podpis	Sex	Věk	Barva
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...
11	...	...	...	...	...
12	...	...	...	...	...
13	...	...	...	...	...
14	...	...	...	...	...
15	...	...	...	...	...
16	...	...	...	...	...
17	...	...	...	...	...
18	...	...	...	...	...
19	...	...	...	...	...
20	...	...	...	...	...

- zvířata **R1** na konci žádanky

GENOTYPIZACE

Žádanka a odběr

příklad vhodně zpracované žádanky a odběru

Číslo	Jméno	Podpis	Sex	Věk	Barva
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...
11	...	...	...	...	...
12	...	...	...	...	...
13	...	...	...	...	...
14	...	...	...	...	...
15	...	...	...	...	...
16	...	...	...	...	...
17	...	...	...	...	...
18	...	...	...	...	...
19	...	...	...	...	...
20	...	...	...	...	...

1. krve očíslovány podle žádanky

2. neodebraný vzorek škrtnut
3. potvrzeno veterinářem
4. telefonní kontakt na veterináře, lépe i na chovatele

nesprávný formulář

Číslo	Jméno	Podpis	Sex	Věk	Barva
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...
11	...	...	...	...	...
12	...	...	...	...	...
13	...	...	...	...	...
14	...	...	...	...	...
15	...	...	...	...	...
16	...	...	...	...	...
17	...	...	...	...	...
18	...	...	...	...	...
19	...	...	...	...	...
20	...	...	...	...	...

GENOTYPIZACE

Nejčastější problémy

ručně vypsána žádanka

- jsou zvířata **schválena SCHOK** ? ➔ **používat předvyplněnou žádanku SCHOK**
- jsou **vyznačena zvířata R1** ?

GENOTYPIZACE Nejčastější problémy

**přečíslované a
připsané vzorky**

**přečíslované a
jinak seřazené vzorky**

Další problémy

- nevhodné zkumavky
- nerozlišitelná čísla vzorků na krvích (6 a 9)
- 2x totéž číslo vzorku na krvi, jiný vzorek chybí
- více / méně krví než je vzorků na žádance
- smazané/odlepené označení zkumavek

• **zmatené značení** vzorků
• zvířata R1 ideálně na konci žádanky → odebrat a značit krve podle předvyplněné žádanky SCHOK

PARENTITA Obecné informace

- provádí se až **po hotové genotypizaci** všech zúčastněných zvířat
- **bez odběru vzorků** (jsou využívány vzorky archivované na SVÚ Jihlava)
- **žádanku** na SVÚ Jihlava **posílá SCHOK** bez přímé účasti chovatelů a veterinářů

SVÚ JIHLAVA Užitečné kontakty

Obecný email pro komunikaci (příjem žádanek, posílání výsledků)
ovce@svujihlava.cz

Mgr. Tomáš Pecka	genotypizace, parentita	775 408 113 567 143 283	pecka@svujihlava.cz
Mgr. Hana Plodková	genotypizace, parentita	770 102 532 567 143 119	plodkova@svujihlava.cz
Mgr. David Opavský	genotypizace, parentita	567 143 245	opavsky@svujihlava.cz
Mgr. Bronislav Šimek	vedoucí oddělení molekulární biologie	567 143 277	simek@svujihlava.cz
Ústředna	objednávky zkumavek, svozná linka	567 143 111	-

■ OŠETŘOVÁNÍ TRAVNÍCH POROSTŮ

Ošetřování travních porostů na podzim a zjara po oschnutí porostu

Na podzim je ideální doba k „vyčistění“ porostu od nepříjemných plevelných bylin, ať už před přísevem, nebo jako pravidelná údržba. Podle převládajících druhů je možné zvolit postřík buď přípravkem REFINE, nebo směsí kontaktních systémických herbicidů. To se ovšem týká konvenčních porostů. Pokud se porosty ekologické, v chráněných územích a k pastvě ovcí často využívané pro techniku nedostupné extenzivní porosty nechají zaplevelit opomíjeným osekáváním nedopasků a plevel se vysemení, bývá obtížné se jich zbavit. I po obnově, je-li na pozemku možné ji provést, se už bude většina plevelů vracet a snižovat kvalitu píce; a plevel tak významně znehodnotí náklady do obnovy investované.

Deštivé měsíce květen – červen – červenec – srpen

Dostatek srážek oživilo z předešlých roků a jara 2020 vyprahlé travní porosty, jenže kýžené dobré výnosy **kvalitní** píce byly sklizeny jen na obnovených porostech.

Většina vyčerpaných porostů se zazelenala 80–90 % bylin, namnoze plevelných, nekvalitních, ne-li přímo jedovatých.

Jestliže nebyly vyčerpané porosty obnoveny v letním období (připomínám, že se přísévají jen prořídlé porosty s významným podílem kvalitních trav), je lépe takoveto porosty než přísévat raději obnovit, tzn. připravit je pro nový výsev provedený brzy na jaře příštího roku (zaorat – v konvenci s použitím herbicidu).

Příprava porostů pro jarní přísev

Porosty vhodné pro přísev (podzimní přísevy jsou popsány v závěru článku) se zastoupením kvalitních trav, je nezbytné zbavit plevelů již na podzim. Jednou z možností je použít přípravek REFINE, s jehož pomocí se porost vyčistí od šťovíků, pampelišky, kostivalu, pryskyřníků, rdesna, kokošky, heřmánkovitých a dalších plevelů. Jsou-li v pastvinách lokálně kopřivy, tyto je možné spolehlivě zlikvidovat kombinací dvou úč. látek, např. *fluoxypyr + MCPA* (účinněji než-li *glyphosátem*), rovněž stejnou kombinací i přemnožený jetel plazivý, protože tento je herbicidem REFINE tolerován.

Po uhynutí plevelů je třeba porost před zimou nízce sesekat, větší množství hmoty odvézt. Dlouho nevápněné plochy přihnojte vápencem a jsou připraveny na jaro.

Na jaře bezprostředně po oschnutí povrchu porost usmykujte a rozvlácejte, aby se povrch půdy provzdušnil, odstranily jednak uhynulé, a také nově během zimy vyklíčené plevely, mechy a poté přísévejte jetelotravní přísevovou směsí (ekologické porosty především je důležité přísévat **jetelotravní** směsí). Hodně řídké porosty kompletní luční nebo pastevní směsí. Pokud nepoužijete přísevový třímetrový sečí stroj s válcem, je nutné bezprostředně po přísevu povrch přiválet, opakovaně připomínám – lépe jiným válcem než hladkým. Např. Cambridgeský válec lépe zatlačí drobné kameny a zanechá povrch lehce nakypřený, na těžších půdách se nevytvoří po deštích škraloup.

Před přísevem se nehnojí dusíkem, je možné ale rozmetat fosforečné hnojivo. Přihnout je možné až po osekání, které musí být provedeno dříve, než se původní porost nad vzešlým přísevem zavře. Osekávejte na vyšší strniště, aby mladé rostlinky nebyly zbaveny veškerých zelených částí a mohly rychle obrůst a odnožit.

Je jasné, že jarní přísev neposkytne podobně vysoký výnos z první seče, jako by to bylo v případě přísevu z pozdního léta předchozího roku. První a druhou seč po přísevu provádějte šetrně, zásadně s novými nebo nabroušenými noži žacích strojů, aby nedošlo k vytrhávání slabě zakořeněných rostlin, a hlavně se příliš neroztřepily listy a lodyhy. Čím větší rána po seči, tím více rostliny ztrácejí vodu, rostlina dlouho ránu hojí a neobrustá.

Na jaře přisetou pastvinu spásejte šetrně, lépe až po druhé seči a za sucha, aby nedošlo k rozšlapání a vytrhávání rostlinek zvířaty.

Ošetřování travních porostů

Při ošetřování travních porostů musíme ctít jejich přednostní určení – zda budou většinou sklizeny (a dopásány na podzim), nebo budou určeny v první řadě k pastvě.

Pro většinu chovatelů, jak to na travních porostech při přejezdech po republice vidím, bohužel představuje ošetřování jen posmykávání na jaře, někde vláčení. Tím zajistí rozhrnutí krtinců a poškození po divočácích (poškozená místa by ale měla být doseta, aby nezarostla plevelmi!). Konvenční zemědělci porosty zpravidla přihnojí – různými dávkami. Po shlednutí těchto porostů za měsíc je vidět zda – a jaká byla dávka hnojení...

Luční porosty mohou vyžadovat provést více úkonů při jarním ošetření. Vedle smykávání je nutné intenzivně povláčet zamechované nebo starší porosty s větším množstvím stařiny a už také ty, kde ustoupil jetel luční po obnově či přísevu. Nejvhodnější je provést oba úkony jedním kombinovaným strojem (např. prutové brány s předřazenými srovnávacími deskami). Na kamenitých půdách bývá následně nutné těžkými válci zatlačit kameny do zpět půdy. Válet je také nutné nové porosty s vysokým zastoupením jetele lučního – tyto je třeba šetrně smykovat, spíš jen místa s vyšším výskytem krtinců nebo poškození. Na nových typech těžkých válců bývají namontovány s.r.o.ací desky či hrablo, které se seřídí těsně nad povrch rovného terénu a případně krtince nebo poškození srovnají těsně před zaválením (jedinečné pro jarní válení jetelů a jetelotrav). Také tam, kde vznikly nerovnosti (koleje od sklizňových strojů), je třeba hřebeny rovněž zaválet.

Válení travních porostů není každoroční nutností, ale jen tehdy, jak bylo uvedeno výše k zatlačení kamenů a kolejí.

Přihnojování se odvíjí od podílu jetele v porostu – nově založené porosty nemusí být dusíkem na jaře přihnojovány, nebo jen nízkou dávkou do 30 kg N/ha.

Starší porosty, tvořené převládajícími travami, se přihnojují po probuzení porostu, nesmí se jezdit po listech s námrazou, ale počkat, až námraza roztaje – namrzlé listy a odnože se po přejetí poškodí a při vytváření nových odnoží se obrůstání v kolejkách zpozdí. Dávka hnojení se pohybuje mezi 60–80 kg N/ha v závislosti na kvalitě porostu, ale také dle propustnosti půdy a svažitosti. Na lehkých a svažitých půdách je dobré i dávku minerálního dusíku 60 kg/ha rozdělit na dvakrát (druhé hnojení po odnožení před sloupkovaním středně raných trav). Dávka 80 kg/ha minerálního dusíku u dobrých, zapojených porostů se **vždy dělí nadvakrát**; zjara probouzející se porosty nedokáží 80 kg N rychle využít a může dojít ke ztrátě živin vyplavením. Druhé hnojení (lépe ve formě močoviny) také přináší žádoucí vyšší koncentraci NL v píci při sklizni. Hnojení by mělo proběh-

nout asi 3 týdny před plánovanou sečí, aby v píci už nebyl dusík v nežádoucí formě ($-NO_3$, $-NO_2$).

Pastevní porosty se zásadně smyknou hladkými smykami, aby nedošlo k poškození odnoží trav a povrch půdy zůstal souvisle pokrytý. Pastviny se vláčejí tehdy, jsou-li zamechovány nebo řídké a zaplevelené a po vláčení vždy musí následovat přísev! Jinak uvolněná místa po vláčení rychle obsadí plevel. Před přísevem se nehnojí!

Přihnojování pastvin pro následnou pastvu se provádí dávkou do 40 kg N/ha, bude-li porost po asi třech týdnech spásán. Pastevní porost určený pro sklizeň v 1. seči se hnojí v závislosti na zastoupení jetele lučního v porostu dávkami jako u lučního porostu. Po sklizni se přihnojí dávkou 40 kg N/ha. Sklizeň první seče pastevního porostu by měla být prováděna co dva, nejpozději co 3 roky, aby si jinak pastvou soustavně odlišovaný porost větší listovou asimilační plochou vytvořil zásoby živin do kořenů a dobře zvládal další období spásání. Je-li porost každoročně jen spásán, rychle se vysiluje, rychleji vysychá, produkční travní druhy slábnou a úživnost rapidně klesá. Zvyšuje se zaplevelení v důsledku oslabení konkurenční schopnosti kulturních trav. Často se pak také přemnoží bílý jetel plazivý.

Výhradně pouze spásány by měly jen porosty neobdělá-
telné, silně svažitě, s kamenitými výchozy k povrchu, s množ-
stvím vzrostlých stromů a keřů (na „drahách“, apod.)

Porosty silně poškozené divokými prasaty (nebo jejich částí) je nutné minimálně přiset, ale lépe obnovit a nenechat tak louku či pastvinu zarůst pleveli. Pouhé posmykování vede k nezadržitelné degradaci porostu.

Provzdušnění drnu a zadržování vody

Většina luk a pastvin nebyla řadu let obnovena, což se v současném klimatu odráží na jejich produkci a často i na kvalitě píce z nich sklizených. Vedle vyčerpaných rostlin trav či degradaci porostů se na nízké produkci podílí **utužení půdy**, nejen na těžkých půdách.

- Po loukách mnoho let jezdí stále těžší sklizňová technika.
- Suchá a horká jara a léta předchozích let omezily nejen růst nadzemní hmoty, ale i kořenů. Přirůstají-li kořeny minimálně, nepřibývá organické hmoty v půdě, mineralizace opadu z kořenů za sucha probíhá minimálně.
- S nízkým přírůstkem kořenů je nižší „ukládání CO_2 “ do půdy.
- Bez výhrad omezuje růst travních porostů také omezené hnojení, úroveň výživy TTP většinou nesnese srovnání s porosty na orné půdě, a nemusí to být jen ekologickým hospodařením na travních porostech...
- Půdní strukturu a odolnost utužení ovlivňuje také pravidelné vápnění - v případě travních porostů je častější **nevápnění**. Mezi chovateli je ale stále více uvědomělých hospodářů, kteří se vápnění věnují a nepovažují ho jen za zvyšování nákladů. Vedle blahodárného vlivu na porosty a půdu pod nimi je důležitý také vliv dostateku vápna v píci na zdravotní stav zvířat.

Teplé zimy a nízká sněhová pokrývka se podílí na poškození porostů tam, kde jsou zvířata celou zimu na pastvinách; kolem příkrmíšť a napajedel je porost rozšlapáván, na vzdálenějších částech pastviny neustálým přecházením zvířata při přepásání vlhký povrch nadměrně utužují. Bez silnějších mrazů nedojde rozmrznutí a tím zlepšení struktury půdy pro zasakování a růst travního porostu. Zcela rozšlapaný porost na

pastvině po usmykování a případné předsetové přípravě je nutné zaset, půda je prokypřena a zasakování srážek tak není problémem. Horší zasakování je na ušlapané části porostu.

Provzdušňovací válec Golem od českého výrobce SMS Rokycany

Několik posledních let se objevují na trhu stroje, s jejichž pomocí je možné výrazněji provzdušnit porost a buď narušit utuženou svrchní část ornice, nebo dokonce hloubkovým kypřením narušit utuženou ornici i její podloží.

Na všech porostech téměř bez výjimky je možné použít tzv. provzdušňovací válce s ostřím až 17 cm dlouhým. Jsou dvojího druhu - s hroty rozřezávacími drn ve směru jízdy (český výrobce), nebo s hroty navařenými na válec napříč směru jízdy (např. irský výrobce). Při prořezání drnu a podle hloubky ornice více jako do její poloviny, nebo dokonce celého profilu na horších mělkých půdách, se docílí jednak lepšího zasakování srážkové vody - tedy udržení vody v půdě, zabráni se významně jejímu odtoku. Provzdušnění dále prospěje kořenům trav i jetelevin (dostatek vzduchu v půdě podpoří mj. symbiotickou fixaci dusíku).

Sečí stroj holandské výroby Vredo může mít řadu typů - záběr až do cca 6 m, a také různé válce - rýhované, Cambridgeské, prisma-tické, zde je s válcem hladkým

V dlouhodobějším horizontu podpoří prořezání drnu odnožování trav, a tím prodlouží životnost a výnosnost porostu.

Na porostech založených na zatrávněné orné půdě je možné ztuhnutí narušit pomocí hloubkového kypřiče. Zpravidla by následně po prokypření měla následovat obnova porostu, drn se kypřičem významně naruší a také dojde k vynesení různého

podílu kamenů, které bude nutno sesbírat, nebo zapracovat při diskování nebo orbě zpět do půdy.

K provedení provzdušnění travního porostu je nezbytná vlhkost půdy, na vyschlé, neřkuli vyprahlé půdě by byl její účinek chabý; kámen, který prořezávací hrot „trefí“ musí alespoň částečně uhnout do strany (s výjimkou velkých kamenů pod povrchem). Rovněž promočený drn by neumožnil očekávané provzdušnění, po snadném zanoření hrotů by utužení zvýšila hladká plocha povrchu válce vázícího zhruba 5 tun.

Secí stroj české provenience STP 300 Ripper, výrobce P&L Biskupice v dílnách ve Velkém Meziříčí

Provzdušňování je možné dělat i na podzim, usnadní zaskokování zimní vláhy, která je ostatně v poslední době častěji ve formě deště.

Ošetřování porostů po sklizni vedle případného hnojení může také představovat válení rozjezděných vlhkých míst porostu, kde vznikly hlubší koleje a byly koly techniky vytlačeny hřebeny zeminy, které by se při další seči dostaly do píce, o poškození techniky nemluví.

Dávka hnojení pro travní porost bez jetele by se mohla pohybovat od 40 do 60 kg N/ha u porostů skýtajících záruku dobré druhé seče, samozřejmě také za předpokladu srážek. Ale pořád platí, že i nižší dávka dusíku přinejmenším podpoří odolnost porostu proti stresu ze sucha.

Po ukončeném pastevním cyklu, případně na porostech trvalé pastvy, je třeba osekávat nedopasky, odstraňovat staré listy trsů trav a pokálené nespasené trsy, vzrostlé plevele dřívě, než odkvetou a vysemení se. Také je třeba zabránit vzniku „mastných fleků“ rozhrnutím výkalů (což žačka zpravidla splní). Osekávání na trvale spásané pastvině by se mělo posouvat po sedmi, deseti, možná 14 dnech tak, aby na 5× až 6× byla osekána celá pastvina. Posečené rostliny trav po zavadnutí většinou zvířata posbírají. Shrabat a odvézt je třeba jen silnější vrstvu, pokud by hrozilo vyležení porostu. Osekaný porost i při nedostatku vláhy začne obrůstat – důležité je zachovávat vyšší strniště asi 7–9 cm, nevyholit jej.

Po osekávání rostliny zbavené starých listů lépe obrůstají; mulčování je lépe provést až po poslední pastvě na podzim a hlavně nemulčovat porosty, kde je ještě vysoké zastoupení jetele lučního.

Pokud ale se rozhodnete pro obnovu či přísev **jetelotravní** luční nebo pastevní směsí, je třeba začít s přípravou pozemku a vlastním provedením v létě. Jetel luční musí mít dostatečně dlouhou dobu pro vzejití a růst, aby před zimou vytvořil přizemní růžici a dobře přezimoval. Musí se tedy přisávat/vysévat

ve druhé polovině srpna, v nižších polohách do začátku září. Travní směsi bez jetele je možné vysévat o měsíc později, v krajním případě jako „spící setí“ i koncem října. Zásady pro provádění přísevů mj. jsou na stránkách DLF Seeds Hladké Životice (www.dlf.cz).

Přísevy na podzim

V průběhu září do asi poloviny října (v nižších polohách) je možné vysévat bez větších obav **trávy**. Na jeteloviny může být pozdě, především pokud přijde zima včas a taková, na jaké jsme byli po léta před r. 2014 zvyklí.

V průběhu září, popř. v i polovině října v nižších polohách, je možné přisávat trávy a jejich směsi. Jednou z možností je také tzv. spící setí, těsně před zimou, kdy semeno vzhází buď v průběhu teplé periody v zimě, nebo až v předjaří. Je to řešení rovněž na porostech, které jsou na jaře dlouho převlhčené (stinné polohy, údolní kolem toků, poblíž mokřadů apod). Ovšem především v ekologických porostech se spící setí projeví na výnosu zpravidla až ve druhém roce po výsevu, je na nich vyšší konkurence hodnotných bylin a hlavně plevelů. Konvenční porosty, jak už bylo uvedeno výše, je vhodné „vyčistit“ od plevelů postřikem.

Příklad:

- Silně prořídla pastvina, popř. rozšlapaná, a už není vhodný termín pro obnovu. Do jara by mohla zarůst pleveli. Na jaře by chyběla plocha k pastvě, je tedy možné menším výsevkem zahustit porost ke krátkodobému využití a prodloužit životnost pastviny o jednu necelou pastevní sezónu. Při velmi zdařilém přísevu třebaš i další rok.

Co přiset? Rychle vzházející druhy trav, druhy, které v porostu byly a už zeslábly nebo ustoupily. Jako nejvhodnější je možné použít bojínky luční a jílek vytrvalý, směs v poměru 1:1, s výsevkem 8–10 kg/ha

Rozhodně se nemělo zapomenout travní porost přihnojit po vzejití a přihnojovat v následujícím roce. V ekologickém režimu hnojit např. na podzim nízkou dávkou uleželého hnoje rozdrobeného natolik, aby vzházející rostlinky pod ním nevyležely! Travní porost bez hnojení bude mít jinak velmi malou úživnost či výnosy píce.

Co se týká způsobu přísevu:

- Řídký, ale jinak zapojený porost po rozvláčení je vhodnější a jistější přisávat diskovým secím strojem
- Rozšlapanou pastvinu (po delším deštivém období) usmýkovat, poté povrch nakypřit prutovými branami se silným přitlakem a následně stejným strojem přiset osivo. Není-li stroj agregován s válcem, tak po výsevu zaválet; vhodnější jsou válce Cambridgeské, rýhované, prismatické apod.
- Řídká zplevelená louka: Potlačit plevele postřikem nebo velmi intenzivním vyvláčením, nízce osekát nebo zmulčovat, a velké množství zbytků vyhrabat a odvézt. Následně rozvláčet, popř. i provzdušnit povrch utužené louky a přiset travní přísevovou směsí.

Luční porost určený výhradně k silážování je možné přiset i jílkem mnohokvětým s tím, že se po sklizni v následujícím roce po 2–3 sečích zaorá a v pozdním létě vysejete nový porost.

TREWIT - VÝŽIVA V SOULADU K PŘÍRODU

Výstavy hospodářských zvířat jsou místem, kde se nejen vystavují všechny druhy hospodářsky užitečných zvířat, ale i místem, kde se setkávají lidé z oborů a navazují spolupráci. Národní výstava HZ v Brně, která se konala v září 2021, se stala místem navázání spolupráce našeho Svazu se společností TREWIT s.r.o.

Tato společnost byla založena v roce 2002 a sídlí ve Zlínském kraji v obci Štípa. Předmětem činnosti je výroba minerálních krmiv a lizů, výroba doplňkových, ale také v menším rozsahu kompletních krmiv pro hospodářská zvířata. V průběhu let si firma vypracovala systém a nechala certifikovat nejen své výrobní prostory, ale i výrobní proces v systému HACCP, ISO 22000. Hned od začátku své činnosti společnost spolupracuje s výrobcí bio-potravin a vyrábí krmiva, která jsou certifikována pro ekologické zemědělství. Firma spolupracuje se

zemědělskou prvovýrobou nejen v České republice, ale také na Slovensku, v Rakousku, Polsku a Itálii.

Proto jsme na veletrhu v Brně domluvili spolupráci v oblasti publikace odborných článků, které budou vycházet ve Zpravodaji v roce 2022. Týkat se budou výživy malých přežvýkavců po celou dobu chovatelského roku.

Ing. Jiří Huml

CHCETE OVLÁDAT SVÉ ELEKTRICKÉ OHRADNÍKY PRO ZVÍŘATA NA DÁLKU? PORADÍME VÁM, JAKÉ JSOU MOŽNOSTI

Pokrok v technologickém vývoji české značky fencee usnadňuje farmářům a chovatelům zvířat práci a šetří jim tak spoustu času. Možností ovládání generátorů na dálku je několik. Pojďme se na ně společně podívat.

Na jakém principu funguje dálkové ovládání elektrických ohradníků?

Pod značkou fencee se již řadu let vyvíjí špičkové kompletní systémy pro monitorování a ovládání elektrických ohradníků na dálku. Generátory pro elektrické ohradníky s jedinečnou RF technologií fungují na základě bezplatné rádiové frekvence. Celý systém tak funguje bez SIM karet a odpadnou vám tím pádem další poplatky. S chytrými kombinovanými RF generátory můžete ovládat ohrady na dálku až 10 km. S externí anténou se poté tato vzdálenost navyšuje až na 30 km. Tyto generátory s možností dálkového ovládání jsou navíc vhodné jak pro krátké, střední, tak i dlouhé ohrady.

Jaké jsou možnosti ovládání elektrických ohradníků na dálku?

Při výběru ovládání vašich elektrických ohradníků na dálku máte tři možnosti.

1. RF generátor s dálkovým ovladačem

Pro snadné ovládání vašich ohrad v okolí domova nebo farmy můžete použít RF generátor s dálkovým ovladačem. Uspadíte si tak ovládání ohrady na dálku tímto nejjednodušším způsobem.

2. RF generátor s využitím centrálního zařízení FENCE GATEWAY GW10

Centrální zařízení FENCE GATEWAY GW10 rozšiřuje možnosti ovládání RF generátorů o kousek dál. Doma máte tak pohodlně a přehledně k dispozici veškerá data prostřednictvím gateway a zároveň v terénu můžete stále použít svůj dálkový ovladač. Přes zařízení gateway můžete ovládat až 6 zařízení.

RF generátor EDX s WiFi gateway

3. RF generátory s využitím zařízení FENCE WIFI GATEWAY GW100 a fencee Cloud

Pro nejnáročnější uživatele má poté fencee připravenou celosvětově zcela unikátní technologii chytré farmy, která vám umožní ohrady ovládat a monitorovat odkudkoliv na světě. Pro sestavu moderní chytré farmy budete potřebovat centrální zařízení FENCE WIFI GATEWAY GW100 a RF generátor. Centrální zařízení, tzv. gateway, je totiž v této konfiguraci připojena k internetu a data, která sbírá z připojených zařízení, posílá do cloudu. Cloud je bezpečné místo na internetu, přes které díky bezplatné aplikaci fencee Cloud můžete vaše ohrady pohodlně a přehledně ovládat a monitorovat bez omezení. Potřebujete jen připojení k internetu a mobilní telefon nebo počítač. Přes centrální zařízení FENCE WIFI GATEWAY GW100 můžete ovládat až 12 zařízení.

Získejte ještě větší kontrolu nad ohradami s kontrolními monitory

Pro ohrady, které se nachází v obtížném terénu, jsou zatížené vegetací či vedou třeba přes vodní toky, využijte možnost připojení monitorovacího zařízení Monitor MX10. V kombinaci s RF generátory a centrální gateway tak máte možnost kromě

fencee
Elektrické ohradníky

SMART FARMING

Moderní chytrá farma pod kontrolou.

OVLÁDEJTE A KONTROLUJTE OHRADY Z TELEFONU PŘES APLIKACI fencee Cloud ODKUDKOLIV NA SVĚTĚ

energy DUORF
EDX

Kombinovaný RF generátor můžete ovládat pomocí mobilní aplikace fencee Cloud. Máte tak možnost ovládat generátor prakticky odkudkoliv na světě, kde je internetové pokrytí.

VYSOKÝ VÝKON
AŽ 15 J

120 km
PRO OHRADY AŽ
120 KM

MĚŘENÍ
UZEMNĚNÍ

SNÍŽENÝ
VÝSTUP

FENCE WiFi
GATEWAY GW100

Centrální gateway je připojena na Internet a fencee Cloud. Pomocí mobilní aplikace můžete vzdáleně ovládat, nastavovat a monitorovat všechny vaše ohrady a zařízení.

SIGNALIZACE
ALARMŮ

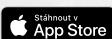
12 OVLÁDÁNÍ AŽ
ZAŘÍZENÍ

ZÁLOŽNÍ
ZDROJ

fencee Cloud aplikace ke stažení

Zjistěte více
o moderní
chytré farmě.

+420 730 893 828

www.modernifarma.cz

www.fencee.cz

Ovládání z mobilního telefonu prostřednictvím aplikace fencee Cloud

samotného ovládání zdroje také navíc vzdáleně monitorovat všechna kritická místa na ohradách.

Pokud máte další dotazy nebo potřebujete poradit, jaký generátor je pro vás vhodný, neváhejte se obrátit na naše technické oddělení.

fencee výrobce elektrických ohradníků
www.fencee.cz / www.modernifarma.cz / info@fencee.cz

OHRADNÍK NA PLETIVU

Z aktuálních standardů péče o přírodu a krajinu (SPPK E 02 006: 2021) – OCHRANA HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT PŘED ÚTOKY VELKÝCH ŠELEM z 13. ledna 2021 vyplývá, že minimální požadovaná výška oplocení pastvin je 120 cm. V tomto ohledu mé pastviny přestaly vyhovovat, neboť je mám oplocené buď plotem z uzlíkového pletiva o výšce 100 cm, nebo elektrickým ohradníkem, kde jsem používal plastové sloupky 90 cm vysoké. S příchodem vlků jsem pořídil i 105 cm el. sítě, ale jak vidno, už ani ty nesplňují „normu“. Ve stodole se nám mezitím nakupila celá hromada plastových tyček. Několik jich posloužilo jako opora k rajčatům, ale zbytek se zdál být nevyužitelný. Pak jsem ale narychlo potřeboval zvýšit pevné oplocení pastviny a k tomu se tyto tyčky ukázaly jako vhodné. Plastovou tyčku lze zavěsit na uzlíkové pletivo, tím že „oka“ v její spodní části nasadíme na horní dráty oplocenky. Na vystávající horní část tyčky pak můžeme zavěsit elektrické lanko, které je vhodné doplnit zradidly (fladrami). Vypadá to sice hrozně, ale po doplnění dalšího vodiče vně ohrady cca 20 cm nad zemí proti podhrabání to splňuje požadované „standardy“. A kdo ví, možná to nakonec poněkud odradí i ty vlky?

Poznámka: technickými prvky ochrany malých přežvýkavců před predátory se zabývá projekt TG2P07.

text a foto Ing. Michal Milerski, Ph.D.

■ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ 2021

Dovolujeme si Vás pozvat na 24. setkání chovatelů ovcí a koz, které se uskuteční v pátek a v sobotu 5.-6. listopadu 2021 v kongresovém hotelu Luna, Kouty 77, 584 01 Ledec nad Sázavou.

Rádi bychom navázali na dlouholetou tradici pořádání naší konference. I když v loňském roce jsme se nemohli sejít (epidemiologická situace), věříme, že v letošním roce se to podaří.

V plánovaných přednáškách přineseme aktuální informace ze státní správy. Počítáme s účastí zástupců SZIF, Ministerstva zemědělství a Státní veterinární správy. Budeme se věnovat kontrole užitkovosti našich chovů. Ohlédneme se za nákupními trhy a národními výstavami tohoto roku. Velkou pozornost jistě vzbudí část přednášek, která se bude věnovat výživě malých přežvýkavců včetně hydroponie. Budeme se věnovat problematice ušních čipových známek, relativním plemenným hodnotám. Přineseme aktuální informace v oblasti nabídky a distribuce veterinárních přípravků prostřednictvím ČMSCH, a.s. Věříme, že pozvání přijme předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat Mze ČR, aby se vyjádřil k zákazu používání gumových kroužků v chovech ovcí. Vrátime se k vlčí problematice. Program přednášek našeho setkání bude končit v sobotu oblíbeným veterinárním blokem, kde se budeme celé dopoledne věnovat aktuální zdravotní situaci v chovech ovcí a koz. Těšit se můžeme na plánovanou účast zástupců slovenského Svazu.

Páteční program začne v 9:00 hod, prezence bude ve vstupní hale od 8:00 hod. Pro účastníky bude zajištěno celodenní občerstvení. Večer bude zakončen společnou večeří a věříme, že i příjemnou a pohodovou debatou mezi chovateli a přáteli.

V průběhu obou dní mohou přilehlé konferenční prostory využít pro jednání chovatelské kluby. Před sobotním odjezdem ještě stihneme společný oběd.

Bližší informace budou aktuálně zveřejňovány v průběhu měsíce října na webových stránkách Svazu - www.schok.cz.

Účastnický poplatek pro člena Svazu je 800 Kč. Pro ostatní účastníky konference je tento poplatek stanoven ve výši 1 000 Kč. Pro účastníky pátečního programu je cena 500 Kč. Poplatky se vybírají při prezenci na konferenci.

Byli bychom rádi, aby se zájemci dopředu přihlásili nejen na konferenci pracovníkům Svazu (e:info@schok.cz), ale také si včas zajistili rezervaci ubytování přímo na recepci hotelu.

Věříme, že epidemiologická situace bude pro konání konference příznivá a žádáme účastníky, aby při účasti na této akci věnovali pozornost systému O - N - T, který vyhlásilo Ministerstvo zdravotnictví.

Na 24. mezinárodní konferenci zveme všechny zájemce nejen z řad členů Svazu.

Adresa: Kouty 77, 584 01 Ledec nad Sázavou

GPS: 49°38'18"N; 15°17'57"E; 49.638N, 15.3E

Telefon: +420 569 738 800

e-mail: hotelluna@hotelluna.cz

<https://hotelluna.cz>

Jak se do hotelu Luna dostanete?

Cesta od Prahy netrvá ani hodinu. Dálnici D1 opusťte exitem na 66. km LOKET a jedte na Ledec nad Sázavou. Cestou si můžete užít krásný výhled z mostu nad přehradou Želivka. Asi 1 km před Ledčí zahněte doprava na Jihlavu. Ještě před první obcí odbočte u fotbalového hřiště a rybníka doleva na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého uvidíte hotel Luna.

Cesta od Brna je ještě snazší. Sjedte z D1 na 81. km KOBEROVICE a jedte na Ledec nad Sázavou. Hned za obcí Kamenná Lhota u rybníka a fotbalového hřiště odbočte doprava na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého již uvidíte hotel Luna.

Těšíme se na setkání s Vámi.

Ing. Jiří Huml